

De strijd tegen het witwassen van geld en de financiering van terrorisme

Een nieuwe dynamiek ...

Jos De Blay
Accountant en belastingconsulent
Secretaris-penningmeester van het IAB
Voorzitter van de Interinstitutenwerkgroep 'Witwassen'

Roger Lassaux
Belastingconsulent
Directieadviseur IAB
Lid van de Interinstitutenwerkgroep 'Witwassen'

Een norm, een circulaire, beslissingsbomen, modelformulieren, een gegevensbank... dit alles werd verzameld in een nieuwe website, die het Instituut in 2011 ontwikkelde, om u in het kader van de bestrijding van het witwassen van geld, zowel snelle als geactualiseerde informatie, een methodologie en een passende organisatie van de kantoren aan te bieden. Ontdek hierna de tools en documenten die nu reeds operationeel zijn en de projecten die op onze werktafel liggen.

Context

Zoals u weet, houdt witwassen van geld in dat aan vermogenswaarden van criminele oorsprong, door een opeenvolging van financiële verrichtingen, een legaal voorkomen wordt gegeven om de illegale oorsprong ervan te verhullen en om ze aldus te onttrekken aan opsporing door de gerechtelijke overheden.

De organisatie van de strijd tegen het witwassen van geld vertrekt van het opzet om het voor misdadigers moeilijker te maken om de bijeengebrachte fondsen te recyclen of om hen bij het gebruik ervan te betrappen, maar vandaag moet men vaststellen dat de misdadigers in de loop der jaren in toenemende mate geraffineerde witwastechnieken en

-strategieën zijn gaan hanteren om hun illegale opbrengsten te verhullen en wit te wassen. In de marge van de klassieke witwasinstrumenten zijn meer gesofisticeerde werkwijzen opgedoken die een beroep doen op informatica en op de nieuwe informatie- en communicatietechnologieën die uiterst snelle overdrachten van geld mogelijk maken.

Parallel hiermee kan niet worden ontkend dat de criminele activiteiten *“zijn verschoven van de klassieke vormen van ernstige criminaliteit, zoals handel in verdovende middelen, naar meer economische en financiële gerichte criminaliteit, die winstgevender en minder gevaarlijk is, zoals oplichting, btw-fraude, namaak, misdrijven die verband houden met faillissement, misbruik van vennootschapsgoederen, corruptie, fraude met Europese subsidies en beursmisdrijven¹.”*

Deze grootscheepse, georganiseerde, in de tijd gestructureerde en polymorfe criminaliteit, heeft lak aan grenzen en maakt gebruik van een hele reeks kredietinstellingen, professionele adviseurs en financiële producten en diensten. Om deze vorm van criminaliteit aan te pakken, hebben de Staten het toepassingsgebied van de preventieve maatregelen geleidelijk aan uitgebreid... In de loop van de voorbije vijftien jaar zijn de eisen inzake het preventief beleid van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, onder druk van internationale organisaties zoals de Europese Commissie en de FAG (Financiële Actiegroep), in belangrijke mate geëvolueerd. In hoofdzaak werden verschillende richtlijnen uitgevaardigd die het Europese recht in overeenstemming brengen² met de '40 aanbevelingen over het witwassen van geld' van juni 2003 en de '9 bijzondere aanbevelingen over de financiering van terrorisme' van 2001 en 2004, die momenteel in herziening zijn. Drie richtlijnen worden als determinerend voor het beroep beschouwd, wegens omzetting in Belgisch recht: met name, de richtlijnen van 1991 (AML1, Richtlijn 91/308/EEG van de Raad van 10 juni 1991), deze van 2001 (AML2, Richtlijn 2001/97 van het Parlement en van de Raad van 4 december 2001) en tot voorlopig slot deze van 2005 (AML3, Richtlijn 2005/60/EG van 26 oktober 2005).

De meest recente ervan, de derde antiwitwasrichtlijn van 26 oktober 2005 en haar uitvoeringsrichtlijn 2006/70/EG van 1 augustus 2006 – in het Belgisch recht omgezet door de wet van 18 januari 2010³ - trekken in het bijzonder onze aandacht, gezien de wetgever bij het doorvoeren van deze veranderingen eveneens rekening hield met het derde wederzijds evaluatieverslag van België door de FAG⁴. De wet van 18 januari 2010 wijzigt verder ook de opbouw van de wet van 11 januari 1993 en hernummert de artikelen ervan. We hoeven er niet op te wijzen dat deze wet van 18 januari 2010 de ruggengraat is van het preventief Belgische antiwitwasdispositief⁵.

Opmerkelijke veranderingen ...

Met uitzondering van enkele overgangsmaatregelen⁶, zijn de nieuwe bepalingen sinds 5 februari 2010 in werking getreden. Ze verdienen onze aandacht om twee redenen. Uiteraard in de eerste plaats omdat de externe accountants en de externe belastingconsulenten direct betrokken zijn bij dit preventief antiwitwasdispositief. Ze zijn onderworpen aan de Wet van 11 januari 1993 die hen verplichtingen oplegt om de verrichtingen die verband houden met witwassen van geld te voorkomen, op te sporen en te verhinderen.

In hoofdzaak gaat het om een klantenonderzoek ten aanzien van de cliënten, verrichtingen en de zakelijke relaties, de bewaring van gegevens en documenten en een kennisgevingsplicht aan de CFI. Meer specifiek en op de tweede plaats omdat naast de verwachte verduidelijkingen over bepaalde gevoelige begrippen (financiering van terrorisme, politiek prominente personen, uiteindelijke begunstigen...) de aangebrachte wijzigingen talrijk en belangrijk zijn en een uiteenlopende draagwijdte hebben, soms zelfs met betrekking tot eenzelfde verplichting. Een voorbeeld hiervan is de meldingsplicht aan de CFI die tegelijk werd verscherpt (aanvullende informatie, anonimiteit van de melders) en die tegelijk twee versoepelingen kent waarvan het belang in de praktijk aanzienlijk is (afwijking van de informatieplicht in het geval van het verstrekken van juridisch advies aan de cliënt en uitzonderingen op het 'tipping off'-verbod principe). Dit wordt geïllustreerd aan de hand van de onderstaande tabel die de belangrijkste versoepelingen en aanscherpingen van de verplichtingen van de Wet van 11 januari 1993 oplijst.

Operationele modaliteiten, twee luiken: reglement en controle

De meeste wijzigingen die aan de Wet van 11 januari 1993 werden aangebracht, zijn intussen ruimschoots bekend, althans wat hun wettelijke contouren betreft, door de middelen die het Instituut reeds inzette om zijn leden te informeren en op te leiden:

- tijdens de informatiesessies in de eerste helft van 2011, waarop meer dan 3000 leden en stagiairs aanwezig waren, was een relevant deel van de presentaties eraan gewijd. Tijdens die presentaties werd verwezen naar een omvangrijke basisdocumentatie die altijd kan worden geraadpleegd op de website van het Instituut.
- Naast de organisatie van een studiedag in 2007, werden ook regelmatig inhoudelijke artikelen⁷ en occasionele commentaren gepubliceerd in ons tijdschrift en e-news, waarin trouwens ook de publicaties van de CFI ruimschoots weerklink vonden.⁸ Zo werd vaak een stand van zaken opgesteld en werden onze standpunten en legitime eisen aan de hand van argumenten uiteengezet.⁹

Deze kennisname van het nieuwe wettelijke kader, bovendien gecombineerd met een eerste commentaar, was maar een eerste stap om de draagwijdte van het nieuwe antiwitwasmechanisme te kunnen vatten. Aan dit theoretische gedeelte moest snel een praktische dimensie worden toegevoegd: met name de beheersing van de dagelijkse praktijk

van de operationele modaliteiten van de verschillende verplichtingen, die even fundamenteel is om de daadwerkelijke naleving van de wet door de externe accountants en externe belastingconsulenten in overeenstemming met de nieuwe wetsbepalingen te waarborgen.

De laatste versie van de Wet van 11 januari 1993 legt het Instituut immers heel uitdrukkelijk twee specifieke verplichtingen op, die hoewel verschillend van aard, toch complementair zijn.

Zoals we verder in dit artikel zullen nagaan, kreeg de uitvoering van de eerste verplichting concrete vorm door het opstellen enerzijds van een reglement dat de waarde heeft

van een norm en anderzijds van een circulaire die meer praktische richtlijnen bevat voor de uitvoering van de verplichtingen inzake cliëntidentificatie en kantoororganisatie, zoals uitgevaardigd door de norm.

Tot nu toe heeft het luik 'toezicht' dan weer geleid tot een reflectie over de wijze waarop het Instituut een doeltreffende controle kan invoeren van de naleving van de verplichtingen bedoeld in artikelen 7 tot 20, 23 tot 30 en 33 van de Wet van 11 januari 1993 (alsook van deze bedoeld in de koninklijke besluiten, reglementen en andere maatregelen genomen ter uitvoering van dezelfde bepalingen van deze wet) door de externe accountants en externe belastingconsulenten.

+	-
<p>“Algemene verplichting” tot inschatting van het risico¹⁰ i.f.v. profiel cliënt, product en verrichting</p> <p>Verhoogd risico – strengere klantonderzoeksmaatregelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> – De cliënt is niet fysiek aanwezig; – De cliënt/uiteindelijke begunstigde is een politiek prominent persoon die in het buitenland woont. <p>Cliëntacceptatie- en opvolgingsbeleid – follow-up van de zakenrelatie¹¹</p> <p>Klantonderzoek¹² ten aanzien van cliënten, lasthebbers en uiteindelijke begunstigten</p> <p>Klantonderzoek ten aanzien van de verrichtingen en de zakenrelaties</p> <p>Actualisering van de identiteitsgegevens van de cliënt, lasthebbers en uiteindelijke begunstigten van de cliënten, naargelang de risicogevoeligheid.</p> <p>Verplichtingen als de cliënt, de lasthebber en de uiteindelijke begunstigde(n) niet kan worden geïdentificeerd of zijn identiteit niet kan worden geverifieerd.</p> <p>Verplichtingen in geval van twijfel over de waarheidsgetrouwheid of juistheid van de identificatiegegevens van een bestaande cliënt.</p> <p>Opstellen van een schriftelijk verslag - onderzoek van de atypische verrichtingen</p> <p>Passende interne organisatie van het kantoor¹³,</p> <ul style="list-style-type: none"> – Passende interne maatregelen en controleprocedures – Procedures van communicatie en informatiecentralisatie – Opleiding en sensibilisering van het personeel – Verificatie van de passende betrouwbaarheid in het kader van de aanstelling van een werknemer of de aanwijzing van een vertegenwoordiger – In voorkomend geval aanwijzing van een verantwoordelijke voor de toepassing van de wet¹⁴ <p>Beperking van de betalingen in contanten in een aantal gevallen.</p> <p>Bescherming van de anonimiteit van de melders</p> <p>Toezicht door het Instituut: instellen van doeltreffende mechanismen ter controle van de naleving door de externe accountants en externe belastingconsulenten van de verplichtingen bedoeld in de artikelen 7 tot 20, 23 tot 30 en 33 van de Wet van 11 januari 1993, alsook deze bedoeld in de koninklijke besluiten, reglementen en anderen maatregelen genomen ter uitvoering van de bepalingen van deze wet.</p>	<p>Versoepelde klantenonderzoeksmaatregelen voor bepaalde cliënten (hun lasthebbers of uiteindelijke begunstigten) en bepaalde producten/verrichtingen (zie artikel 11 §1, 2 en 3 van de wet)/ let wel: niet van toepassing bij vermoeden van witwassen van geld of de financiering van terrorisme.</p> <p>Gegevensbewaring: mogelijk gebruik van referenties</p> <p>“Tipping off” – verbod: uitwisseling van informatie mogelijk in twee gevallen¹⁵</p> <p>Systeem van de derde-zaakaanbrenger¹⁶</p> <p>Meldingsplicht¹⁷ aan de CFI, ook in het kader van ernstige en georganiseerde fiscale fraude¹⁸: voorwaardelijke vrijstelling ‘juridisch advies’¹⁹</p> <p>Personen gemachtigd om de kennisgeving te doen aan de CFI/aanvullende informatie</p>

Met betrekking tot dit tweeledige luik van reglementering en toezicht wil de onderhavige tekst een stand van zaken brengen van de documenten en hulpmiddelen die reeds werden ontwikkeld en deels al ter beschikking werden gesteld in het kader van de verplichtingen van de Wet van 11 januari 1993. Andere hulpmiddelen zullen nog volgen op relatief korte termijn.

In dit kader hebben wij bijzondere aandacht besteed aan zowel de specifieke aard als aan de logische structuur van de verschillende documenten die worden belicht. Let wel, in geval van twijfel zal men niet uit het oog verliezen dat de wet voorrang heeft op de norm en de norm op zijn beurt op de richtlijnen vervat in de reeds geciteerde circulaire.

A. Reglementair luik: twee documenten en praktische hulpmiddelen!

Een reglement met de waarde van een norm: de principes

Zoals vereist door artikel 38 van de Wet van 11 januari 1993 heeft het Instituut de toepassingsmodaliteiten van de verplichtingen, vervat in het nieuwe hoofdstuk II van de wet, intussen bij reglement vastgelegd. Het reglement behandelt meer bepaald:

- het klantenonderzoek: (1) identificatie (en de hiermee verband houdende identiteitsverificatie) ten aanzien van de cliënten, de lasthebbers en de uiteindelijke begunstigen en (2) bestendige waakzaamheid ten aanzien van verrichtingen en zakenrelaties;
- de implementatie binnen accountants- en belastingconsulentenkantoren van een cliëntacceptatiebeleid, dat gebaseerd is op de bepaling van een risicoprofiel ter gelegenheid van de cliëntidentificatie, rekening houdend met het risico op witwassen van geld en de financiering van terrorisme;
- de verplichting inzake de interne organisatie van accountants- en belastingconsulentenkantoren in het kader van de strijd tegen het witwassen van geld en de financiering van terrorisme.

In concreto hebben de drie Instituten ter zake geopteerd voor een homogene toepassing, via een gemeenschappelijk reglement, met uitzondering van enkele specifieke punten die rekening houden met de aard en de uitoefeningsvoorwaarden van de drie beroepen. Bijgevolg en logischerwijze werd dit reglement uitgewerkt door een interinstitutenwerkgroep met vertegenwoordigers van de drie instituten,

onder het voorzitterschap van confrater Jos De Blay, secretaris-penningmeester van het IAB.

Zoals u kan vaststellen bij lezing van dit document dat u terugvindt vanaf pagina 35 van dit tijdschrift, bespreekt dit reglement, dat samen te lezen is met de wet, hoofdzakelijk de toepassingsmodaliteiten van het klantenonderzoek. Klantenonderzoek dat gebaseerd moet zijn op een “risicogeorïenteerde aanpak”. Enerzijds is het klantenonderzoek gemoduleerd ten aanzien van de cliënten, evenals hun lasthebbers en uiteindelijke begunstigen en anderzijds is het bestendig ten aanzien van de verrichtingen en de zakenrelaties en de bewaring van de gegevens. Dit klantenonderzoek moet trouwens niet alleen worden gedaan alvorens de zakenrelatie wordt aangegaan of voordat bepaalde occasionele worden uitgevoerd, maar tevens wanneer er een vermoeden bestaat van witwassen van geld of van financiering van terrorisme of bij twijfel over de juistheid van de eerder verkregen identificatiegegevens. Daarom vestigt het reglement ook de aandacht op een passende interne organisatie van de kantoren, die onder meer moet bestaan uit het invoeren van een cliëntacceptatie- en opvolgingsbeleid en in bepaalde gevallen de aanstelling van een verantwoordelijke voor de toepassing van de wet.

Vanuit een meer formalistisch standpunt bevat de wet geen verduidelijkingen omtrent de vorm van dit reglement, maar het lijdt geen twijfel dat de bepalingen ervan dwingend moesten zijn. **Dit reglement werd goedgekeurd door de Raad van 10 januari 2011 en 7 februari 2011 en heeft de rechtskracht van een norm**, waarvan de bepalingen moeten worden nageleefd door de externe accountants en de externe belastingconsulenten die uitdrukkelijk worden beoogd in artikel 3, 4° van de Wet van 11 januari 1993 (art. 2 van het reglement).

Een circulaire: operationele richtlijnen!

Nog steeds op reglementair vlak heeft de interinstitutenwerkgroep deze norm aangevuld met een circulaire van een veertigtal pagina's die praktische richtlijnen bevatten. Deze richtlijnen beogen de toepassing van de onderdelen van de norm die betrekking hebben op het door de externe accountant en de externe belastingconsulent uitgevoerde klantenonderzoek en op het risicoprofiel tijdens de cliëntidentificatie, evenals op de bewaring van gegevens en documenten en op de organisatie van accountants en/of belastingconsulentenkantoren.

Klantenonderzoek	Begrip “risicogeorieënteerde aanpak”	Organisatie van het kantoor
<p>1. Definitie</p> <p>2. Uitvoering van het klantenonderzoek</p> <p>a) Begrip “zakenrelatie of verrichtingen”</p> <p>b) Principe: alvorens een zakenrelatie aan te gaan</p> <p>c) Afwijking: met het oog op de instandhouding van of in de loop van de zakenrelatie</p> <p>d) Behoud of verbreking van de zakenrelatie.</p> <p>3. Identificatiegegevens en bewijsstukken die hierop betrekking hebben</p> <p>a) Natuurlijke personen</p> <p>b) Rechtspersonen en andere juridische constructies</p> <p>c) Splitsing van rechten en andere onverdeeldheden</p> <p>d) Klantenonderzoek met betrekking tot het voorwerp en de aard van de zakenrelatie of verrichting</p> <p>4. Vrijstellingen van identificatieverplichting</p> <p>5. Verhoogde waakzaamheid</p> <p>6. Bijzondere gevallen</p> <p>a) Derde zaakaanbrenger</p> <p>b) Politiek prominente personen</p> <p>c) Verplichtingen als de cliënt niet kan worden geïdentificeerd of zijn identiteit niet kan worden geverifieerd.</p> <p>d) Verplichtingen in geval van twijfel over de waarheidsgetrouwheid of juistheid van de identificatiegegevens van een bestaande cliënt</p> <p>e) Gegevensbewaring</p>	<p>1. Algemene principes</p> <p>2. Voorbeelden van risicofactoren voor witwassen van geld en financiering van terrorisme</p> <p>3. Enkele nuttige websites inzake de strijd tegen het witwassen en de financiering van het terrorisme.</p>	<p>1. Cliëntacceptatie- en opvolgingsbeleid</p> <p>2. Procedures inzake klantenonderzoek met betrekking tot cliënten en uiteindelijke begunstigden en de verrichtingen en zakenrelaties</p> <p>3. Aanstelling van een verantwoordelijke voor de toepassing van de wet</p> <p>4. Procedures inzake de bewaring van documenten</p> <p>5. Procedures inzake de opleiding en sensibilisering van het personeel</p>

Deze circulaire volgt de structuur van de norm, die werd goedgekeurd door de Raad van 4 juli 2011 en kan worden gedownload via de website van het Instituut. Op basis van bovenstaande inhoudsopgave wordt duidelijk dat deze circulaire tal van operationele verduidelijkingen bevat.

Ten opzichte van de tekst van de norm moeten de twee laatste onderdelen van de circulaire zeker aandachtig worden gelezen omdat ze direct operationeel zijn.

- In het deel “risicogeorieënteerde aanpak” worden tal van risico-indicatoren in kaart gebracht, om klanten per risicogevocelijkheid te classificeren (customer risk – entiteiten en personen -, country risk – niet-meewerkende landen en gebieden – en services risk – bepaalde activiteiten lenen er zich beter toe om door misdadigers te worden aangewend voor het witwassen van geld of de financiering van terrorisme);
- In het deel “kantoororganisatie” wordt omstandig belicht welke regels gevolgd moeten worden, onder meer deze bij de eventuele aanstelling van een verantwoordelijke voor

de toepassing van de wet (regel van de “10 beroepsbeoefenaars”, minimumvereisten, opdrachten, contactpersoon voor de controle- of toezichtinstanties, met inbegrip van de modaliteiten van het jaarlijkse verslag).²⁰

Praktische tools

Wegens de techniciteit van de materie en de daaruit volgende noodzaak van een methodologische aanpak, ook voor de aspecten die verband houden met de kantoororganisatie, was het aangewezen om deze documenten (de norm en de circulaire) aan te vullen met een aantal praktische tools voor de leden. Deze hulpmiddelen in de vorm van modelformulieren en beslissingsbomen zijn onmiddellijk bruikbaar in de dagelijkse praktijk van de kantoren, meer bepaald in het kader van het cliëntacceptatie- en opvolgingsbeleid.

Beslissingsbomen

Om een zo duidelijk mogelijk en schematisch beeld te geven van de verschillende situaties die zich kunnen voordoen, werd de tekstuele benadering van het identificatie-

proces aangevuld met de opstelling van verschillende beslissingsbomen (zie pagina 45):

- aanknopen van een zakenrelatie met een rechtstreekse cliënt-natuurlijke persoon;
- aanknopen van een zakenrelatie met een rechtstreekse cliënt die een entiteit is;
- identificatie van een uiteindelijke begunstigde.

Bij het gebruik hiervan zal men niet uit het oog verliezen dat het klantenonderzoek dat moet worden uitgevoerd ten aanzien van cliënten/uiteindelijke begunstigden en van de verrichtingen en de zakelijke relaties tot gevolg kan hebben dat wordt beslist om geen zakenrelatie aan te gaan of in stand te houden en/of om een melding te doen aan de CFI. Ondanks de vele mogelijke situaties moet men met een redelijke zekerheid kunnen uitmaken of bijvoorbeeld de zakenrelatie moet worden stopgezet wanneer de identificatieproblemen van bepaalde verrichtingen blijven voortduren en in welke mate de problemen die worden ervaren bij de uitvoering van de waakzaamheidsplicht, leiden tot een melding aan de CFI.²¹

Identificatieformulieren...

Even opfrissen: overeenkomstig de Wet van 11 januari 1993 en de beroepsnorm van 7 februari 2011, dienen de accountants- en belastingconsulentenkantoren een aantal regels toe te passen op het vlak van klantenonderzoek, de bewaring van documenten, de informatieverstrekking aan de CFI... Teneinde toe te zien op de naleving van de bepalingen van de antiwitwasregelgeving moeten zij een passende interne organisatie en interne controleprocedures in werking stellen.

Deze procedures bestaan meer bepaald uit:

- a) het opstellen en de bewaring van identificatiedocumenten, in voorkomend geval elektronisch, die *in casu* verschillen naargelang van het type van cliënt, natuurlijk persoon of rechtspersoon (handelsvennootschap, andere rechtspersoon dan handelsvennootschap of juridische constructies met of zonder rechtspersoonlijkheid ...), of naar gelang het gaat om de cliënt, de lasthebber of de uiteindelijke begunstigde;
- b) de aanpassing van de werkdossiers om de bestendige waakzaamheid ten aanzien van de cliënt en de uiteindelijke begunstigde, van de verrichtingen en de zakelijke relaties te kunnen aantonen;
- c) de aanpassing van de door het kantoor gebruikte opdrachtbrieven waarin meer bepaald de verplichtingen

van de cliënt worden vermeld, alsook de gevolgen wanneer de externe accountant en de externe belastingconsulent het klantenonderzoek niet kan uitvoeren.

Naast de identificatie en de identiteitsverificatie van de cliënt zelf, legt de regelgeving op een bestendige waakzaamheid aan de dag te leggen ten opzichte van de zakelijke relatie en de uitgevoerde verrichtingen, en, in voorkomend geval, de oorsprong van de fondsen aandachtig te onderzoeken om zich ervan te vergewissen dat die stroken met de kennis die men heeft van de cliënt, zijn beroepsactiviteiten en risicoprofiel. Concreet betekent dit dat kennis moet worden genomen van de bedoelingen van de cliënt aan de hand van het type verrichtingen dat hij wenst uit te voeren.

In dat kader kan het gebruik van de modeldocumenten die op onze site worden aangeboden heel nuttig blijken, hoewel het gebruik ervan niet wordt opgelegd. De documenten dienen als voorbeeld, zijn duidelijk en bieden een structuur aan voor het identificatieproces door specifiek de vereiste gegevens en de vereiste bewijsstukken te vermelden. Kortom, deze documenten willen de toepassing van de verplichtingen van de leden in het kader van de antiwitwaswet structureren en vergemakkelijken.

We vestigen ook de aandacht op de verplichtingen als de cliënt niet kan worden geïdentificeerd of zijn identiteit niet kan worden geverifieerd. Er dient te worden nagegaan of deze onmogelijkheid betrekking heeft op de cliënt, met inbegrip van zijn lasthebber, of om zijn uiteindelijke begunstigde(n). Hoewel de identificatie van de uiteindelijke begunstigde(n) een resultaatsverbintenis is, net als de identificatie van de cliënt en van zijn lasthebber, is de identiteitsverificatie van de uiteindelijke begunstigde slechts een middelenverbintenis.²²

B. Toezicht door het Instituut: stand van zaken...

Artikel 39 van de Wet van 11 januari 1993 legt uitdrukkelijk op dat het Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten, net als de twee andere beroepsinstellingen, doeltreffende mechanismen instelt ter controle van de naleving door de externe accountants en de externe belastingconsulenten van de verplichtingen bedoeld in de artikelen 7 tot 20, 23 tot 30 en 33, alsook van deze bedoeld in de koninklijke besluiten, reglementen en andere maatregelen genomen ter uitvoering van dezelfde bepalingen van deze wet.

Welke verplichtingen?

Klantenonderzoek	Melding CFI	Passende interne organisatie van het kantoor
<p>Identificatie en verificatie van de identiteit van de cliënten, eventuele lasthebbers en uiteindelijke begunstigen van de cliënten door middel van een bewijsstuk waarvan een afschrift wordt gemaakt op gelijk welke drager (art. 7/8/9 van de wet)</p> <p>Een beroep doen op een derde zaakaanbrenger (art. 10)</p> <p>Vrijstellingen van de identificatie- en verificatieverplichtingen onder bepaalde omstandigheden (art.11)</p> <p>Verhoogde waakzaamheidsmaatregelen / hoge witwasrisico's (art. 12)</p> <p>Bewaring van de identificatiegegevens en van de bewijsstukken gedurende een bepaalde periode (art. 13)</p> <p>Bestendige waakzaamheid ten aanzien van de zakenrelaties (art. 14)</p>	<p>Kennisgevingplicht / vrijstelling in het kader van juridisch advies (art. 26)</p> <p>Melding van verrichtingen en feiten waarin natuurlijke of rechtspersonen zijn betrokken die gedomicilieerd, geregistreerd of gevestigd zijn in een Staat of een gebied waarvan de wetgeving als ontoereikend wordt erkend of waarvan wordt aangenomen dat hun gebruiken een hinderpaal vormen in de strijd tegen het witwassen van geld en de financiering van terrorisme voor zover de Koning er het type van de beoogde verrichting en de feiten, alsook hun minimumbedrag bepaalt (art. 27)</p> <p>Melding in het kader van ernstige en georganiseerde fiscale fraude (art. 28)</p> <p>Persoon gemachtigd om de kennisgeving te doen aan de CFI (art. 29)</p> <p>“Tipping off”-verbod / afwijkingen (art. 30)</p> <p>Bijkomende informatie aan de CFI (art. 33)</p>	<p>Opstellen van passende interne controleprocedures op het gebied van communicatie en centralisering van de informatie die vereist is door het antiwitwasmechanisme, en dit op basis van het risico van witwassen en financiering van terrorisme (art. 16)</p> <p>Opleiding/sensibilisering van het personeel / rekrutering (art. 17)</p> <p>Aanstelling van (een) verantwoordelijke(n) voor de toepassing van de wet (art. 19)</p>

Verplichtingen

Aldus opgesteld vormt artikel 39 van de Wet van 11 januari 1993 de wettelijke basis die de bevoegde overheden, *in casu* het Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten, de bevoegdheid en de verantwoordelijkheid verleent om de ambtshalve controle uit te voeren, en niet enkel de controle naar aanleiding van een kennisgeving door de Cel.

In dat kader vereist artikel 30 van het Reglement (*in casu* de “norm”) van de externe accountants en externe belastingconsulenten dat ze binnen de gestelde termijnen en in de overeengekomen vorm antwoorden op elk verzoek om informatie van de controle- of toezichhoudende overheid of tuchtoverheid (het Instituut) of van zijn afgevaardigden en op elk verzoek tot organisatie van een controle ter plaatse in het accountants- en belastingconsulentenkantoor.

De omschrijving van de wijze waarop deze controle wordt uitgevoerd behoort tot de bevoegdheid van de Instituut. In dit kader kunnen deze maatregelen worden aangepast naargelang van het risico van witwassen van geld en financiering van terrorisme.

Vragenlijst

In het huidige stadium van de reflectie van de Raad over de wijze van uitvoering van deze controle werden de volgende krachtlijnen in aanmerking genomen, wetende dat deze controle doeltreffend moet zijn en kan leiden tot de toepassing van administratieve sancties, zoals bepaald in artikel 40 van de Wet van 11 januari 1993.

Wat zal concreet de *modus operandi* zijn van het Instituut? Er zal een gesloten vragenlijst (antwoord bijvoorbeeld ja of nee) worden opgesteld met betrekking tot de naleving van de artikelen 7 tot 20, 23 tot 30 en 33 van de wet, van de verplichtingen die worden opgelegd door de koninklijke besluiten, reglementen en andere maatregelen tot uitvoering van deze bepalingen. Deze vragenlijst zal online worden geplaatst in een beveiligde ruimte die de vertrouwelijkheid waarborgt. Concreet overweegt het Instituut om de vragenlijst te lanceren nadat een gamma aan praktische tools ter beschikking werd gesteld van de leden.

Op basis van de antwoorden die online werden verkregen en door de externe accountant/belastingconsulent werden gevalideerd, zal een analyse worden uitgevoerd en zullen

algemene statistieken worden opgesteld, die eventueel ook tekortkomingen of bijzondere problemen aan het licht kunnen brengen. Zo kunnen voorstellen van verbeteringsplannen worden geformuleerd, waarvan de daadwerkelijke toepassing kan worden opgevolgd. Indien de accountant/belastingconsulent niet reageert nadat in de loop van een bepaalde periode verschillende herinneringen werden gestuurd, kan ten kantore worden gecontroleerd. Vermelden we nog dat het Instituut ook buiten het kader van de gesloten vragenlijst kan overgaan tot een controle ten kantore.

Sancties

Komt er geen passende reactie, dan kan het dossier worden overgemaakt aan de Raad, en indien de Raad dat beslist, vervolgens aan de Tuchtcommissie. Volgens artikel 40 van de Wet van 11 januari 1993 kan het IAB, onverminderd de bij andere wetten of reglementen bepaalde maatregelen, in geval van niet-naleving van de wet door de leden de beslissingen en maatregelen die zij neemt, openbaar maken en/of een administratieve geldboete opleggen (250 tot 1 250 000 euro) ten bate van de Schatkist en de CFI inlichten over de definitieve sancties.

Overvloedige informatie...

Sinds de afkondiging van de Wet van 11 januari 1993 was het doeltreffend informeren van onze leden in het kader van de bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme een voortdurende zorg van het Instituut. Deze informatie was er regelmatig onder de vorm van artikels in onze nieuwsbrieven en tijdschriften en kwam meer punctueel aan bod tijdens studiedagen en informatiesessies in het kader van de twee edities van onze lokale informatiesessies. We hebben deze dubbele inspanning van informatie en opleiding recent versterkt door u een aanzienlijk reglementair pakket en praktische tools ter beschikking te stellen in het kader van de werkzaamheden van de interinstitutenwerkgroep.

Nog betreffende de zoektocht naar beschikbare informatie, die in bepaalde gevallen rechtstreeks bruikbaar kan zijn in de dagelijkse praktijk, bieden tal van internationale instanties (FAG, UNO, Europese Commissie, FEE, CFE) en andere nationale instellingen (CFI, buitenlandse beroepsordes...) op hun respectievelijke sites links, FAQ's, methodes en trends, tools, gidsen en andere nuttige documenten aan, meer bepaald over het beheer van het risico van het witwassen, waarvan het belang niet meer hoeft te worden aange- toond. Voorbeelden? , De 'RBA Guidance for Accountants'²³

van 17 juni 2008 op de site van de FAG, de 'Guide à l'usage des cabinets' op de site van de Hoge Raad van de Franse Ordre des Experts-comptables, 'Richtsnoeren voor de interpretatie van de wet tot voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme voor belastingadviseurs en accountants', uitgewerkt in Nederland door het Nivra en de Novaa, de typologieën en operationele analyses die de CFI regelmatig opstelt, de indicatoren van witwassen, waarvan de aanwezigheid een verhoogde waakzaamheid rechtvaardigt, specifieke risicocriteria... Zonder te spreken over de overvloedige informatie in de min of meer gespecialiseerde pers, die regelmatig algemene analyseartikels of occasionele studies publiceert over deze belangrijke problematiek.

Resultaat? De relevante informatie in het kader van de bestrijding van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme is zeer uitgebreid, gevarieerd, aan verandering onderhevig en soms te versnipperd, te weinig onderling verbonden en zelfs soms onderhevig aan polemiek. We moeten ook vaststellen dat hoewel de strijd tegen het witwassen van geld en de financiering van terrorisme een nobel doel nastreeft, als dusdanig heel legitiem is en het beroep eraan moet meewerken met inachtneming van zijn regels en waarden, deze strijd heel complex is en onderhevig aan veranderingen, waardoor hij heel wat vragen oproept, meer bepaald inzake de toepassing in de dagelijkse praktijk. Wegens de vele situaties die zich kunnen voordoen, kunnen struikelblokken op het pad liggen, waardoor het, buiten ons professioneel oordeel, wat illusoir is om regels vast te leggen die altijd en overal kunnen worden toegepast.

Een nieuwe site...

Hoe kunnen we steunend op deze vaststellingen aan iedereen een snelle en gestructureerde toegang waarborgen tot gediversifieerde, betrouwbare en geactualiseerde informatie?

Om deze evolutie, die niet zonder strubbelingen in de dagelijkse praktijk kan worden toegepast, te bevorderen en te begeleiden, leek de terbeschikkingstelling van een intern ontwikkelde en beheerde website die speciaal is gewijd aan de strijd tegen het witwassen van geld en de financiering van terrorisme ons na een grondige reflectie de beste oplossing inzake operationele doeltreffendheid.

Tijdens onze informatiesessies bij het begin van het jaar werd reeds het 'waarom en hoe' van dit project onthuld. Het is de bedoeling dat dit nieuwe hulpmiddel weldra volop operationeel zal zijn. Eén enkele klik op het trefwoord 'witwassen' in de rubriek 'tools' van ons intranet zal volstaan

om kennis te maken met de finesses van deze nieuwe site van het Instituut.

Logischerwijze zal de startpagina het uithangbord zijn van de inhoud. Ze zal meteen een synthetisch beeld geven in de vorm van een drievoudig informatieluik, en lanceert op die wijze het debat. Links, in de rubriek 'De essentie' zal u de verplichtingen vinden die voortvloeien uit de Wet van 11 januari 1993, voor de externe accountants en externe belastingconsulenten enerzijds, voor het Instituut anderzijds. In het midden een korte check-up: 30 vragen die snel kunnen worden beantwoord over de waakzaamheidsplichten en de interne organisatie van het kantoor. Met na afloop een goede raad: als niet blijkt dat de meerderheid van uw antwoorden positief was, laat u dan opleiden! Rechts zal u ten slotte het 'knowledge center' vinden: de operationele werkwijze.

Naast het inhoudelijke aspect zal uiteraard ook veel aandacht worden besteed aan de structuur van de site. Dit heeft meer bepaald geleid tot de keuze voor een dubbele balk voor het beheer van de informatie.

- Zoals gebruikelijk zal onder de eerste balk de fundamentele informatie terug te vinden zijn. *In casu* zijn dat de belangrijkste verplichtingen die gelden voor enerzijds de externe accountants en de externe belastingconsulenten (organisatie van het klantenonderzoek, melding aan de CFI, passende organisatie en interne controle van het kantoor) en anderzijds voor het Instituut (het instellen van doeltreffende mechanismen ter controle van de daadwerkelijke naleving van deze verplichtingen bedoeld in art. 7 tot 20, 23 tot 30 en 33 van de wet). Van onze zorg om volledig te zijn in onze aanpak getuigen onder meer een 'wie-wat'-kroniek, een kort overzicht van de evolutie van de Wet van 11 januari 1993 sinds de afkondiging ervan, een kort strafrechtelijk luik en vooral een rubriek 'De praktijk', waarin alle documenten die voornamelijk een praktisch nut hebben worden samengebracht (toelichtingsnota's, tekst van het reglement, lijst van de niet-meewerkende landen en gebieden). De meeste rubrieken geven toegang tot een reeks trefwoorden, die allemaal elektronische ingangen zijn naar thematische fiches (bijvoorbeeld identificatie van de cliënt, op risico's gebaseerde aanpak, verhoogde waakzaamheid, politiek prominente personen...). Deze fiches zullen naast een operationele analyse van de problematiek ook systematisch de referenties naar de wetgeving en de reglementen bevatten alsook een selectie internetdocumentatie.

Logischerwijze komt er ook een klik naar het luik 'controle door het Instituut', dat verder zal worden ontwikkeld naargelang van de beslissingen die de Raad binnenkort zal nemen over de modaliteiten van uitvoering van deze controle.

- De tweede toegangsbalk zal opgebouwd zijn rond vier hoofdthema's (beslissingsbomen, praktische gids voor risicobeheer, 'Hot Topics' (de drie recentste veranderingen op de site) en modeldocumenten). Een praktisch hulpmiddel, dat een snelle en vlotte toegang biedt tot informatie, geschikt voor dagelijks gebruik.

Naast dit thematische aspect biedt de site mogelijkheden tot soepel en proactief beheer van de structuur en een toegang via diverse trefwoorden, een krachtige zoekmotor en het systematisch gebruik van *hypertext links* om het onderwerp te verdiepen of het gebruikte referentiedocument in tekst aan te bieden. Met dit alles voor ogen, kunnen we ervan uitgaan dat dit nieuwe hulpmiddel de waarborg zal zijn om snel te vinden wat men zoekt en om te kunnen beschikken over relevante en geactualiseerde informatie en over krachtige tools in het kader van de verplichtingen die ons worden opgelegd door het preventieve luik van de strijd tegen het witwassen van geld en de financiering van terrorisme. Met als voordelen: tijdswinst, betrouwbaarheid en hulp bij operationele beslissingen...

Bij de hele uitbouw van de site is het onze voortdurende zorg geweest om de inhoud, de structuur ervan te verbeteren. Om deze dynamiek levendig te houden, zouden we u willen vragen om ons uw suggesties te bezorgen, informatie en documenten mee te delen, commentaar te leveren. We danken u bij voorbaat: met uw hulp heeft iedereen baat bij de kwaliteit van de informatie, de vlotte toegang en draagt iedereen zijn steentje bij...

BIJLAGEN

I. Reglement inzake de toepassing van de Wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme

INLEIDING

De Wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme (hierna de Wet) en inzonderheid de artikelen 38, 39 en 40 gewijzigd bij de Wet van

18 januari 2010 (Wet 18 januari 2010 tot wijziging van de Wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, en het Wetboek van vennootschappen, *BS*, 26 januari 2010) verplichten het Instituut der Bedrijfsrevisoren, het Instituut van de Accountants en de Belastingconsulenten en het Beroepsinstituut van erkende Boekhouders en Fiscalisten, een reglement uit te werken betreffende de toepassingsmodaliteiten van Hoofdstuk II van de Wet van 11 januari 1993 en in het bijzonder betreffende:

- Klantenonderzoek (identificatie en nazicht ervan) ten aanzien van cliënten, hun lasthebbers en de uiteindelijke begunstigers van de cliënten, de bewaring van de gegevens en bewijsstukken verzameld bij de identificatie en verificatie.
- Klantenonderzoek (voortdurende waakzaamheid) ten aanzien van de verrichtingen en de zakelijke relaties en bewaring van de gegevens en documenten bekomen naar aanleiding van dit onderzoek.

Deze klantenonderzoeken moeten niet alleen gebeuren vóór het aangaan van een zakenrelatie of het uitvoeren van bepaalde occasionele verrichtingen doch ook ingeval van vermoedens van witwassen van geld of financiering van terrorisme of bij twijfel betreffende de juistheid van eerder verkregen identificatiegegevens.

Vandaar dat in huidig reglement tevens aandacht besteed wordt aan:

- Interne organisatie van de beroepsbeoefenaars.

Deze waakzaamheid kan tot gevolg hebben dat de beroepsbeoefenaar dient te beslissen geen zakenrelatie aan te gaan of in stand te houden en/of over te gaan tot een melding aan de CFI.

Conform de wet regelt dit reglement toepassingsmodaliteiten van hoofdstuk II van de Wet en dient noodzakelijk ook steeds samen gelezen te worden met de Wet.

Dit reglement heeft geen betrekking op de andere verplichtingen, zoals de meldingsplicht voorzien in de artikelen 26 tot 28 van de Wet. Ter zake verwijzen de Instituten naar de Toelichtingnota's van de CFI (www.ctif-cfi.be).

Daar de vereisten die ter zake door de Wet worden opgelegd dezelfde zijn voor de economische beroepen hebben de drie Instituten beslist om homogene uitvoering te geven aan hoofdstuk II van de Wet en een gemeenschappelijk reglement uit te werken. Ten dien einde werd een werkgroep

samengesteld met vertegenwoordigers van de drie Instituten, zijnde: voor het IAB: Jos De Blay, Roger Lassaux en Patrick Van Haudt; voor het IBR: Thierry Dupont en voor het BIBF: Maria Ploumen en Frank Haemers, onder voorzitterschap van Jos De Blay. De werkgroep werd verder ook bijgestaan door Ludo Van Den Bossche (IAB), Philippe Mayaert (IBR) et Serge Sacré (IBR).

Naast dit reglement, verplicht de Wet de Instituten doeltreffende mechanismen in te stellen ter controle van de naleving door de leden van de verplichtingen van Hoofdstuk II van de Wet en de meldingsplicht (alook de verplichtingen opgelegd door de reglementen, KB's en andere maatregelen ter uitvoering van de Wet) nakomen. (art. 39 van de Wet)

De wijze waarop deze controles georganiseerd worden behoort tot de bevoegdheid van elk der drie Instituten.

Onder voorbehoud van de bijzondere overgangsbepalingen van artikel 44 van de Wet van 11 januari 1993 zijn de bepalingen van huidig reglement *mutatis mutandis* van toepassing op de zakenrelaties die reeds bestonden op het ogenblik van de inwerkingtreding van de Wet van 18 januari 2010.

Voor het IAB heeft onderhavig reglement de rechtskracht van een norm

Rekening houdende met de wetgeving en reglementering betreffende het IAB werd beslist dat onderhavig reglement voor het IAB de rechtskracht heeft van een norm, zoals bedoeld in artikel 27 van de Wet van 22 april 1999 betreffende de boekhoudkundige en fiscale beroepen. Deze norm werd goedgekeurd door de Hoge Raad voor de Economische Beroepen.

HOOFDSTUK 1. – DEFINITIES

Artikel 1.

Voor de toepassing van dit reglement wordt verstaan onder:

1° “de Wet”: de Wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme;

2° “Witwassen van geld”: zoals bedoeld in art. 5 §1 van de Wet;

3° “Financiering van terrorisme”: zoals bedoeld in art. 5 §2 van de Wet;

4° “Illegale herkomst”: wanneer geld of activa voortkomen uit omstandigheden bedoeld in art. 5 §3 van de Wet;

5° “beroepsbeoefenaar”: een natuurlijke persoon, een rechtspersoon of een andere entiteit die ressorteert onder één van de categorieën opgesomd in artikel 3, 3° en 4° van de Wet;

6° “zakenrelatie”: een zakenrelatie zoals bedoeld in artikel 7, §1, eerste lid, 1°, van de Wet;

7° “occasionele verrichting”: een verrichting als bedoeld in artikel 7, §1, eerste lid, 2°, van de Wet;

8° “uiteindelijke begunstigde”: een persoon zoals bedoeld in artikel 8 van de Wet, voor wie de cliënt een zakenrelatie wenst aan te knopen of een verrichting wenst uit te voeren;

9° “derde zaakaanbrenger”: een persoon als bedoeld in artikel 10, §1, 1° of 2°, van de Wet;

10° “trust”: een trust die is opgericht ingevolge een duidelijk geformuleerde, doorgaans op schrift gestelde (“express trust”) wilsuiving van zijn oprichter(s), met uitzondering van een trust die ingevolge de Wet is opgericht zonder uitdrukkelijke wilsuiving van een oprichter;

11° “atypische verrichting”: een verrichting die bijzonder vatbaar is voor het witwassen van geld of voor de financiering van terrorisme in de zin van artikel 14, §1, tweede lid, van de Wet, met name door haar aard, de begeleidende omstandigheden, de hoedanigheid van de betrokken personen, haar ongebruikelijk karakter gelet op de activiteiten van de cliënt, of omdat zij niet lijkt te stroken met de kennis die de beroepsbeoefenaar heeft van haar cliënt, diens beroepswerkzaamheden en risicoprofiel, en, zo nodig, van de herkomst van het geld;

12° “politiek prominente personen”: een persoon als bedoeld in artikel 12 §3 van de Wet;

13° “lasthebber”: persoon zoals bedoeld in artikel 7 §2 van de Wet.

HOOFDSTUK 2 – TOEPASSINGSGBIED RATIONE PERSONAE

Artikel 2.

De bepalingen van dit reglement zijn van toepassing op de beroepsbeoefenaars en personen als bedoeld in artikel 3, 3° en 4°, van de Wet, met name:

- a) de natuurlijke personen of entiteiten die in België activiteiten uitoefenen en geregistreerd zijn in de hoedanigheid van bedrijfsrevisor in het openbaar register van het IBR;
- b) de natuurlijke personen of rechtspersonen ingeschreven in het register van de externe accountants en in het register van de externe belastingconsulenten van het IAB;

- c) de natuurlijke personen of rechtspersonen ingeschreven op het tableau van de erkende boekhouders en op het tableau van de erkende boekhouders-fiscalisten van het BIBF.

HOOFDSTUK 3 – ALGEMENE BEGINSELEN INZAKE HET AANKNOPEN VAN EEN ZAKENRELATIE EN HET KLANTENONDERZOEK

Artikel 3.

De beroepsbeoefenaars knopen geen zakenrelatie aan met hun cliënten en voeren geen occasionele verrichtingen uit waarvoor die cliënten een beroep op hen doen, zolang zij geen klantenonderzoek hebben verricht conform de artikelen 7 en 8 van de Wet en de bepalingen van dit reglement.

In afwijking van het eerste lid kunnen de beroepsbeoefenaars, in uitzonderlijke omstandigheden die limitatief worden opgesomd in hun interne procedures en waarbij het belangrijk is dat de aanvang van de activiteiten niet wordt uitgesteld, de identiteit van de bij een zakenrelatie betrokken personen verifiëren in de loop van het aangaan van de zakenrelatie, als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- de zakenrelatie houdt een laag risico van witwassen van geld of terrorismefinanciering in, gelet op de aard van de relatie en de hoedanigheid van de betrokken personen;
- de identiteit van de betrokken personen wordt, conform de artikelen 7 en 8 van de Wet en de bepalingen van dit reglement, zo snel mogelijk na het eerste contact met de cliënt geverifieerd;
- de activiteiten die in verband met de cliënt worden verricht, maken het voorwerp uit van een verhoogde waakzaamheid tot op het moment waarop de identiteit van alle betrokken personen is geverifieerd, waarbij voor elke vastgestelde anomalie, inclusief de onmogelijkheid om de identiteit van de bij de zakenrelatie betrokken personen zo snel mogelijk te verifiëren, een schriftelijk intern verslag wordt opgesteld als bedoeld in artikel 14, §2, van de Wet.

HOOFDSTUK 4 – KLANTENONDERZOEK: IDENTIFICATIE – VERIFICATIE

Artikel 4.

§1. Een beroepsbeoefenaar en een cliënt knopen een zakenrelatie aan in de zin van artikel 7, §1, eerste lid, 1°, van de Wet:

- wanneer de beroepsbeoefenaar en de cliënt een contract afsluiten ter uitvoering waarvan gedurende een bepaalde of onbepaalde termijn prestaties en/of verrichtingen zul-

len uitgevoerd worden of waardoor een aantal doorlopende verbintenissen ontstaan;

- of wanneer een cliënt zich, zonder een zoals hiervoor bedoeld contract af te sluiten, geregeld en herhaaldelijk tot eenzelfde beroepsbeoefenaar wendt voor het uitvoeren van prestaties en/of verrichtingen.

§2. Onder verrichting zoals bedoeld in artikel 7, §1, 2^a van de Wet moet ook begrepen worden elke verrichting waarvan het waarschijnlijk is dat het bedrag 10.000 euro of meer is, ongeacht of deze wordt uitgevoerd in één of meerdere verrichtingen waartussen een verband lijkt te bestaan.

Artikel 5.

Krachtens artikel 7, §1, eerste lid, 4°, van de Wet dient een cliënt tevens te worden geïdentificeerd:

- 1° indien na zijn identificatie met het oog op het aanknopen van een zakenrelatie er redenen zijn om aan te nemen dat de daarbij door hem verstrekte identificatiegegevens, onjuist of vals zijn;
- 2° indien wordt betwijfeld of de persoon die een verrichting wenst uit te voeren in het kader van een voorheen aangegane zakenrelatie, wel degelijk de in dit kader geïdentificeerde cliënt of zijn gemachtigde en geïdentificeerde lasthebber is.

Artikel 6.

§1. Indien de cliënt een natuurlijk persoon is, moet zijn identiteit, in het geval van face-to-face-identificatie, conform artikel 7, §1, van de Wet worden geverifieerd aan de hand van zijn identiteitskaart. Indien de cliënt een natuurlijk persoon is met woonplaats in het buitenland, kan zijn identiteit ook worden geverifieerd aan de hand van zijn paspoort.

De identiteit van in België gevestigde personen met buitenlandse nationaliteit die niet over een door de Belgische autoriteiten uitgereikte identiteitskaart beschikken omwille van hun Wettelijk statuut op het Belgisch grondgebied, mag worden geverifieerd aan de hand van een geldig bewijs van inschrijving in het vreemdelingenregister of, als zij omwille van hun statuut niet over een dergelijk bewijs beschikken, aan de hand van een geldig, door de Belgische openbare overheden uitgereikt document.

§2. Indien de cliënt een natuurlijk persoon is, moet zijn identiteit, bij zijn identificatie op afstand, conform artikel 7, §1 van de Wet worden geverifieerd aan de hand van:

- 1° hetzij zijn elektronische identiteitskaart;
- 2° hetzij een gekwalificeerd certificaat in de zin van de Wet van 9 juli 2001 houdende vaststelling van bepaalde re-

gels in verband met het juridisch kader voor elektronische handtekeningen en certificatie-diensten en in de zin van Richtlijn 1999/93/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 1999 betreffende een gemeenschappelijk kader voor elektronische handtekeningen, voor zover:

- a. dat gekwalificeerd certificaat is uitgereikt:
 - door een certificatie-dienstverlener die in een lidstaat van de Europese Economische Ruimte is gevestigd en die is geaccrediteerd conform de bepalingen van de voornoemde Europese richtlijn betreffende de elektronische handtekeningen, of,
 - door een andere certificatie-dienstverlener die in een lidstaat van de Europese Economische Ruimte is gevestigd en waarvan de betrokken onderneming voorheen reeds heeft beslist om de certificaten als bewijsstuk te aanvaarden na een voorafgaand en gedocumenteerd onderzoek naar zijn reputatie en certificatie-procedures, of,
 - door een andere certificatie-dienstverlener die in een derde land is gevestigd, die voldoet aan de voorwaarden van artikel 16, §2, van voornoemde Wet van 9 juli 2001, en waarvan de betrokken onderneming voorheen reeds heeft beslist om de certificaten als bewijsstuk te aanvaarden na een voorafgaand en gedocumenteerd onderzoek naar zijn reputatie en certificatie-procedures;
- b. de procedure voor het uitreiken van dit gekwalificeerd identiteitscertificaat een face-to-face-identificatie van de cliënt inhoudt door de certificatie-dienstverlener zelf of, conform de door hem uitgewerkte procedures, door de door hem daartoe gemachtigde personen;
- c. dat gekwalificeerd certificaat niet onder een schuilnaam is uitgereikt;
- d. de onderneming onmiddellijk, systematisch en automatisch verifieert of het voorgelegde certificaat niet is verlopen en niet is herroepen door de certificatie-dienstverlener die het heeft uitgereikt.

§3. Indien de identiteit van de cliënt niet wordt geverifieerd conform §1 of §2 van artikel 6 van huidig reglement, kan die verificatie worden uitgevoerd aan de hand van een kopie van een bewijsstuk dat de cliënt aan de beroepsbeoefenaar heeft bezorgd, voor zover dat bewijsstuk pertinent en geloofwaardig is, die identificatie geschiedt met het oog op het aanknopen van een zakenrelatie en voor zover noch de cliënt, noch de zakenrelatie een specifiek risico van witwassen van geld of terrorismefinanciering inhoudt.

Artikel 7.

§ 1. Indien de cliënt een rechtspersoon naar Belgisch recht is, moet zijn identiteit, bij zijn identificatie, conform artikel 7, § 1, van de Wet aan de hand van de volgende bewijsstukken worden geverifieerd:

1° de recentste versie van de gecoördineerde statuten of de geactualiseerde statuten van de rechtspersoon-client die ter griffie van de rechtbank van koophandel zijn neergelegd of in de bijlagen tot het Belgisch Staatsblad zijn gepubliceerd;

2° de lijst van de bestuurders van de rechtspersoon-client en de bekendmaking van hun benoeming in het Belgisch Staatsblad, of enig ander bewijsstuk aan de hand waarvan hun hoedanigheid van bestuurder kan worden bewezen, zoals elke publicatie in het Belgisch Staatsblad waarin die personen als bestuurders worden vermeld, of de bij de Nationale Bank van België neergelegde jaarrekening;

3° de recentste publicatie van de vertegenwoordigingsbevoegdheden van de rechtspersoon-client in het Belgisch Staatsblad.

§ 2. Indien de cliënt een rechtspersoon naar buitenlands recht is, moet zijn identiteit, bij zijn identificatie, conform artikel 7, § 1, van de Wet worden geverifieerd aan de hand van gelijkwaardige bewijsstukken als vermeld in § 1, van dit artikel en die, indien dat nodig is voor de beroepsbeoefenaar, in één van de landstalen of in het Engels zijn vertaald.

§ 3. Indien de identiteit van de cliënt niet wordt geverifieerd conform § 1 of § 2 van artikel 7 van huidig reglement, kan die verificatie worden uitgevoerd aan de hand van een kopie van een bewijsstuk dat de cliënt aan de beroepsbeoefenaar heeft bezorgd, voor zover dat bewijsstuk pertinent en geloofwaardig is, die identificatie geschiedt met het oog op het aanknopen van een zakenrelatie en voor zover noch de cliënt, noch de zakenrelatie een specifiek risico van witwassen van geld of terrorismefinanciering inhoudt.

Artikel 8.

Indien de cliënt een trust, een feitelijke vereniging, een fiducie of enige andere juridische structuur zonder rechtspersoonlijkheid is, neemt de beroepsbeoefenaar voor zijn identificatie kennis van het bestaan, de aard, het doel en de wijze van beheer en vertegenwoordiging van de betrokken juridische structuur. Vervolgens verifieert hij die informatie aan de hand van alle documenten die daartoe als bewijs kunnen dienen, en maakt hij daarvan een kopie.

Als onderdeel van deze identificatie neemt de beroepsbeoefenaar kennis van de lijst van personen die gemachtigd zijn om het beheer van deze cliënten waar te nemen, en

verifieert hij deze gegevens aan de hand van een document dat daartoe als bewijs kan dienen.

Artikel 9.

Indien de cliënt een onverdeelde is, moet de bij artikel 7, § 1, van de Wet voorgeschreven identificatie en identiteitsverificatie worden uitgevoerd voor elke onverdeelde eigenaar.

Bij splitsing van rechten moet de identificatie van de cliënt en de identificatieverificatie van de cliënt worden uitgevoerd, ongeacht of hij vruchtgebruiker, erfpachter of opstalhouder is.

Artikel 10.

Met het oog op de identificatie van het voorwerp en de verwachte aard van de zakenrelatie, neemt de beroepsbeoefenaar kennis van en registreert hij het type verrichtingen waarvoor de cliënt een beroep op hem doet, alsook alle relevante informatie die inzicht kan verschaffen in de doelstelling die de cliënt nastreeft met het aanknopen van de zakenrelatie.

Artikel 11.

Bij de identificatie van een in artikel 7, § 1, eerste lid, 1° en 2°, van de Wet bedoelde cliënt verzamelt en registreert de beroepsbeoefenaar alle vereiste gegevens voor de implementatie van het cliëntacceptatiebeleid conform hoofdstuk 8 van dit reglement en voor de naleving van de waakzaamheidsplicht conform hoofdstuk 9 van dit reglement.

Artikel 12.

§ 1. De bepalingen van de artikelen 6 en 7 van dit reglement zijn van toepassing op de identiteitsverificatie van de lasthebbers van de cliënten conform artikel 7, § 2, van de Wet.

De lasthebbers die de cliënt vertegenwoordigen zoals bedoeld in artikel 7, § 2 van de Wet, zijn de personen die de opdrachtbrief tekenen of bij gebreke van opdrachtbrief het lid van het bestuursorgaan belast met het dagdagelijks bestuur of, bij gebreke daaraan, alle leden van het bestuursorgaan.

Wanneer de lasthebber waarvan de identiteit dient vastgesteld en geverifieerd te worden in toepassing van vorig lid en artikel 7§2 van de Wet geen natuurlijke persoon is, dient de vaststelling en verificatie van de identiteit te gebeuren conform de artikelen 7 en 8 van dit reglement.

§ 2. De beroepsbeoefenaar dient bovendien kennis te nemen van de vertegenwoordigingsbevoegdheden toegekend aan de personen, bedoeld in §1, en deze gegevens te verifiëren.

HOOFDSTUK 5. – IDENTIFICATIE EN VERIFICATIE VAN DE IDENTITEIT VAN DE UITEINDELIJKE BEGUNSTIGDEN

Artikel 13.

De interne procedures van de beroepsbeoefenaar definiëren welke maatregelen moeten worden genomen om de identiteit van de uiteindelijke begunstigden vast te stellen en te verifiëren conform artikel 8, §1, vierde lid, van de Wet.

De verificatie van de identiteit van de uiteindelijke begunstigden gebeurt in functie van het risico van witwassen van geld of terrorismefinanciering dat is verbonden aan het profiel van de cliënt en aan de aard van de door de cliënt gewenste zakenrelatie of verrichting.

Indien de identiteit van de uiteindelijke begunstigden redelijkerwijs niet kan worden geverifieerd met toepassing van de conform het vorige lid gedefinieerde maatregelen, verantwoordt de beroepsbeoefenaar schriftelijk welke maatregelen hij ter zake effectief heeft genomen, en bewaart hij die verantwoording in het identificatiedossier van de cliënt. Bij de toepassing van zijn cliëntacceptatiebeleid als bedoeld in hoofdstuk 8 houdt de beroepsbeoefenaar rekening met het feit dat de identiteit van de uiteindelijke begunstigden niet kon worden geverifieerd. Hij weigert een zakenrelatie aan te knopen of een door de cliënt gewenste verrichting uit te voeren als het risico van witwassen van geld of terrorismefinanciering betekenisvol toeneemt als gevolg van het feit dat de identiteit van de uiteindelijke begunstigden niet kon worden geverifieerd.

Artikel 14.

Indien de cliënt een handelsvennootschap of een vennootschap met handelsvorm is, dient onder « natuurlijke persoon of personen die op een andere wijze de controle hebben over het bestuur van de vennootschap » in de zin van artikel 8, §1, derde lid, 1°, b), van de Wet te worden verstaan de in de artikelen 5 tot 9 van het Wetboek van Vennootschappen bedoelde natuurlijke personen die, zonder meer dan 25 % van de aandelen of de stemrechten te bezitten of te controleren, rechtstreeks of onrechtstreeks de feitelijke controle over de vennootschap bezitten.

Artikel 15.

Indien de cliënt een rechtspersoon is, maar geen handelsvennootschap of vennootschap met handelsvorm als bedoeld in artikel 14, dient onder « natuurlijke personen of personen die de controle hebben over 25 % of meer van het vermogen van de rechtspersoon » (zoals bedoeld in artikel 8, §1, derde lid, 2°, c), van de Wet) te worden verstaan zij die, zonder bevoegd te zijn om de cliënt te vertegenwoordigen in zijn relaties met de beroepsbeoefenaar, een mandaat waarnemen in zijn bestuursorgaan.

Artikel 16.

Indien de cliënt een feitelijke vereniging of enige andere juridische structuur zonder rechtspersoonlijkheid is, zoals een trust of een fiducie, dienen onder « natuurlijke persoon of personen die de controle hebben over 25 % of meer van het vermogen van de juridische constructie » (zoals bedoeld in artikel 8, §1, derde lid, 2°, c), van de Wet), onder meer de personen te worden verstaan die de macht hebben om een aanzienlijke invloed uit te oefenen op haar beheer, andere dan de in artikel 12 van dit reglement bedoelde personen die bevoegd zijn om de feitelijke vereniging of juridische structuur bij de beroepsbeoefenaar te vertegenwoordigen.

Artikel 17.

§1. Wanneer de beroepsbeoefenaar op grond van het onderzoek van de informatie die de cliënt hem over de identiteit van zijn uiteindelijke begunstigden heeft meegedeeld conform artikel 8, §3, van de Wet, kan concluderen dat die informatie pertinent en geloofwaardig is, gaat hij over tot de identiteitsverificatie van die uiteindelijke begunstigden conform artikel 13.

§2. Als er redenen bestaan om te twijfelen aan de pertinentie of de geloofwaardigheid van de conform artikel 8, §3, van de Wet door de cliënt meegedeelde informatie, neemt de beroepsbeoefenaar alle andere in functie van het risico passende maatregelen om de uiteindelijke begunstigden van de cliënt te identificeren, alsook alle redelijke maatregelen om hun identiteit te verifiëren conform artikel 13.

De beroepsbeoefenaar weigert de zakenrelatie aan te knopen of de door de cliënt gewenste verrichting uit te voeren als hij redenen heeft om aan te nemen dat het gebrek aan pertinentie of geloofwaardigheid van de door de cliënt meegedeelde informatie ertoe strekt de identiteit van één of meer uiteindelijke begunstigden te verhullen. Bovendien bepaalt hij of een melding aan de Cel voor Financiële Infor-

matieverwerking moet worden verricht met toepassing van de artikelen 26 tot 28 van de Wet.

HOOFDSTUK 6. – TUSSENKOMST VAN DERDEN BIJ DE IDENTIFICATIE VAN DE CLIËNTEN, DE LASTHEBBERS EN DE UITEINDELIJKE BEGUNSTIGDEN

Artikel 18.

§1. De beroepsbeoefenaar mag door een derde zaakaanbrenger die voldoet aan de voorwaarden van artikel 10, §1, eerste lid, van de Wet, zijn verplichtingen laten volbrengen om de identificatiegegevens en de overige gegevens als bedoeld in artikel 11 van dit reglement in te zamelen, en die gegevens te actualiseren.

§2. De in artikel 10, §1, eerste lid, van de Wet en in §1 van dit artikel opgesomde verplichtingen laten volbrengen door een derde zaakaanbrenger, is echter enkel mogelijk als deze laatste persoonlijk de identificatie heeft gedaan en dit zonder zelf een beroep te doen op een andere derde zaakaanbrenger.

Artikel 19.

Opdat een derde zaakaanbrenger conform artikel 10, §1, van de Wet een tussenkomst zou mogen verrichten, dient aan de volgende voorwaarden te zijn voldaan:

1° de beroepsbeoefenaar moet vooraf verifiëren of de derde zaakaanbrenger voldoet aan de voorwaarden van artikel 10, §1, eerste lid, van de Wet, en moet de documenten bewaren waarop hij zich hiervoor heeft gebaseerd;

2° de derde zaakaanbrenger moet de beroepsbeoefenaar de Wettelijk vereiste identificatiegegevens bezorgen, alsook moet hij er zich schriftelijk toe verbinden om de beroepsbeoefenaar, op zijn verzoek, onverwijld een kopie te bezorgen van de documenten aan de hand waarvan hij hun identiteit heeft geverifieerd.

Artikel 20.

Met toepassing van artikel 10, §1, vierde lid, van de Wet, moet een beroepsbeoefenaar die een beroep doet op een derde zaakaanbrenger, zich ervan vergewissen dat deze de identificatie en de identiteitsverificatie van de geïntroduceerde cliënt en van zijn lasthebbers en uiteindelijke begunstigen zelf heeft uitgevoerd en conform de voor hem geldende Wetgeving. Zo nodig, gaat hij zelf over tot een aanvullende of zelfs volledig nieuwe identificatie en identiteitsverificatie van de geïntroduceerde cliënt, zijn lasthebbers of zijn uiteindelijke begunstigen conform de bepalingen van de Wet en van dit reglement.

HOOFDSTUK 7. – GEGEVENSBEWARING

Artikel 21.

In toepassing van artikel 38, §2, tweede lid, van de Wet, mag de beroepsbeoefenaar, in plaats van een kopie te maken en te bewaren van de bewijsstukken aan de hand waarvan hij de identiteit van de cliënt en, in voorkomend geval, van zijn lasthebbers en uiteindelijke begunstigen heeft geverifieerd, de referentie van die bewijsstukken registreren en bewaren.

De aard en de wijze waarop zij wordt bewaard, moet de beroepsbeoefenaar met zekerheid in staat stellen om die bewijsstukken, op vraag van de bevoegde autoriteiten, onmiddellijk voor te leggen tijdens de in artikel 13 van de Wet vastgestelde termijn met betrekking tot de bewaring van gegevens, zonder dat die bewijsstukken ondertussen kunnen worden gewijzigd.

De beroepsbeoefenaar die overweegt om van deze mogelijkheid gebruik te maken, moet vooraf in zijn cliëntacceptatieprocedures verduidelijken van welke categorieën van bewijsstukken de referenties mogen worden geregistreerd en bewaard ter vervanging van een kopie, alsook hoe de betrokken bewijsstukken kunnen worden opgehaald zodat zij, conform het eerste lid, op verzoek kunnen worden voorgelegd.

HOOFDSTUK 8. – CLIËNTACCEPTATIEBELEID

Artikel 22.

De beroepsbeoefenaar dient een aan zijn activiteiten aangepast cliëntacceptatie- en opvolgingsbeleid uit te stippelen en ten uitvoer te leggen, dat hem in staat stelt om, bij het aanknopen van een zakenrelatie met cliënten of het verrichten van diensten voor cliënten, een voorafgaand onderzoek te verrichten naar de risico's op witwassen van geld of financiering van terrorisme die zijn verbonden aan het profiel van de cliënt en aan de aard van de zakenrelatie of de gewenste verrichting.

Met toepassing van zijn cliëntacceptatiebeleid dient de beroepsbeoefenaar zijn cliënten onder te verdelen in verschillende risicocategorieën waaraan vereisten van verschillende niveaus zijn gekoppeld. Deze categorieën worden gedefinieerd op basis van objectieve risicocriteria die onderling coherent gecombineerd zijn, om zo een passende risicoschaal te kunnen definiëren. In het bijzonder houdt deze risicoschaal rekening met:

- situaties met een verhoogd risico op witwassen van geld of terrorismefinanciering die worden gedefinieerd in artikel 12, §§2 en 3, van de Wet en artikel 24 van dit reglement, en
- in voorkomend geval specifiek door de beroepsbeoefenaar gedefinieerde risicocriteria wat hem betreft, waarbij met name rekening wordt gehouden met de kenmerken van de door hem aangeboden diensten en van de cliënten tot wie hij zich richt.

Het cliëntacceptatiebeleid kan ook rekening houden met situaties met een laag risico op witwassen van geld of terrorismefinanciering zoals deze die worden gedefinieerd in artikel 11, §§1 en 2, van de Wet.

Artikel 23.

Het cliëntacceptatiebeleid van de beroepsbeoefenaar voorziet dat cliënten die mogelijk een specifiek risico vormen, pas als cliënt worden aanvaard na een grondig onderzoek en nadat ter zake een beslissing is genomen overeenkomstig de interne procedureregels bedoeld in artikel 16, §1 van de Wet. Onder voornoemde cliënten ressorteren onder meer diegene :

- die gevestigd zijn of hun woonplaats hebben in een land of een gebied dat door de Financiële Actiegroep wordt gekwalificeerd als een land of een gebied dat niet aan de witwasbestrijding meewerkt, of ten aanzien waarvan de Financiële Actiegroep tegenmaatregelen of een verhoogde waakzaamheid aanbeveelt;
- die natuurlijke personen zijn die op afstand zijn geïdentificeerd aan de hand van een kopie van een bewijsstuk;
- van wie de uiteindelijke begunstigde personen zijn van wie de identiteit niet kon worden geverifieerd, en/of van wie de geboorteplaats en -datum niet kon worden geïdentificeerd, en/of in verband met wie geen pertinente informatie kon worden verzameld over hun adres.

HOOFDSTUK 9. – BEPALINGEN OVER ZAKENRELATIES EN OCCASIONELE VERRICHTINGEN MET OP AFSTAND GEÏDENTIFICEERDE CLIËNTEN

Artikel 24.

Onverminderd de bepalingen van artikel 6, §2, en van hoofdstuk 10 van het onderhavige reglement, stelt de beroepsbeoefenaar die een zakenrelatie aanknoopt met of occasionele prestaties of verrichtingen uitvoert voor natuurlijke personen-clieuten die hij op afstand heeft geïdentificeerd, procedures vast met toepassing van artikel 12, §2, van de Wet:

- die verbieden dat een zakenrelatie wordt aangeknoopt met of een occasionele prestatie of verrichting wordt uitgevoerd voor een op afstand geïdentificeerde cliënt, wanneer er redenen bestaan om aan te nemen dat de cliënt voornemens is verrichtingen uit te voeren die verband houden met het witwassen van geld of de financiering van terrorisme;
- die, in functie van het risico, specifieke aanvullende maatregelen opleggen om de identificatiegegevens verkregen aan de hand van het in artikel 6, §3 van dit reglement, bedoelde bewijsstuk te kunnen staven;
- die, in functie van het risico, de verplichting opleggen om de identiteit van de cliënten die werden geïdentificeerd aan de hand van een bewijsstuk als bedoeld in artikel 6, §3 van dit reglement, binnen een redelijke termijn te controleren aan de hand van een ander bewijsstuk als bedoeld in artikel 6, §1 of §2 van dit reglement.

HOOFDSTUK 10. – KLANTENONDERZOEK BIJ ZAKENRELATIES EN OCCASIONELE VERRICHTINGEN

Artikel 25.

De beroepsbeoefenaar stelt schriftelijk criteria op die hem en, in voorkomend geval, zijn aangestelden in staat moeten stellen om atypische verrichtingen op te sporen, waaraan zij specifieke aandacht moeten besteden en waarover hij het schriftelijk verslag zoals bedoeld in artikel 14, §2, van de Wet moet opstellen.

Bij het in artikel 14, §1, tweede lid, van de Wet bedoelde onderzoek van de verrichtingen en feiten, wordt in het bijzonder aandacht besteed aan de kennelijke economische grondslag en legitimiteit van die verrichtingen en feiten.

Artikel 26.

Als een beroepsbeoefenaar conform artikel 26, 27 of 28 van de Wet, aan de Cel voor financiële informatieverwerking informatie meldt ingevolge de vaststelling van feiten waarvan hij weet of vermoedt dat ze verband houden met het witwassen van geld of met de financiering van terrorisme, verhoogt hij de waakzaamheid in zijn zakenrelatie met de personen op wie de gemelde inlichtingen betrekking hebben.

Deze verhoogde waakzaamheid dient te worden aangehouden zolang dit, afhankelijk van de omstandigheden, nodig is ofwel om zich ervan te vergewissen dat het verdachte feit louter een alleenstaand feit is ofwel om eventuele nieuwe verdachte feiten vast te stellen. In dat geval on-

derzoekt de beroepsbeoefenaar inzonderheid, conform artikel 14 van de Wet, bijzonder aandachtig elke verrichting van of elk feit betreffende de cliënt dat ertoe zou kunnen bijdragen de plaats te verhullen waar de gelden waarvan vermoed wordt dat ze een illegale herkomst hebben, zich bevinden. In voorkomend geval verricht de beroepsbeoefenaar een nieuwe melding aan de Cel voor financiële informatieverwerking conform de artikelen 26, 27 of 28 van de Wet.

Artikel 27.

De beroepsbeoefenaar wendt de nodige middelen aan en werkt passende procedures uit om, in voorkomend geval onder de verantwoordelijkheid van de in artikel 18, 2° lid van de Wet bedoelde verantwoordelijke voor de toepassing van de Wet, zo snel mogelijk over te gaan tot de analyse van de in artikel 14, §2, van de Wet bedoelde schriftelijke verslagen die hem conform artikel 25 van het onderhavige reglement worden overgelegd, en te bepalen of die verrichtingen of feiten ter kennis moeten worden gebracht van de Cel voor Financiële Informatieverwerking conform de artikelen 26, 27 en 28 van de Wet.

De analyse van het schriftelijke verslag en de beslissing waartoe die analyse heeft geleid met toepassing van de artikelen 26, 27 en 28 van de Wet, worden bewaard op de in artikel 15, tweede lid, van de Wet bedoelde wijze.

HOOFDSTUK 11. – AANWIJZING EN ROL VAN DE VERANTWOORDELIJKE VOOR DE TOEPASSING VAN DE WET ZOALS BEDOELD IN ARTIKEL 18, 2°lid VAN DE WET

Artikel 28.

§1. Een beroepsbeoefenaar waarin minstens tien beroepsbeoefenaars, zoals bedoeld in artikel 1,5° van dit reglement, een activiteit uitoefenen en/of een deelname in hebben en/of lid zijn van het bestuursorgaan moet, in toepassing van artikel 18, tweede lid van de Wet, één of meer verantwoordelijke(n) voor de toepassing van de Wet binnen het kantoor aanstellen.

Deze verantwoordelijke moet een beroepsbeoefenaar, natuurlijk persoon, zijn zoals bedoeld in artikel 1,5° van dit reglement.

Wanneer de beroepsbeoefenaar aan deze criteria niet beantwoordt, vervult hij zelf de rol van verantwoordelijke voor de toepassing van de Wet.

§2. De beroepsbeoefenaar die niet voldoet aan voormelde kwantitatieve drempel kan één of meer verantwoordelijke(n) voor de toepassing van de Wet aanstellen.

Deze beroepsbeoefenaar zal periodiek onderzoeken of de aanstelling van een één of meer verantwoordelijke(n) voor de toepassing van de Wet al dan niet verantwoord is in het licht van de omvang van de structuur waarbinnen hij zijn activiteiten uitoefent.

§3. Bij aanstelling van bedoelde verantwoordelijke dient de beroepsbeoefenaar zich ervan te vergewissen dat die persoon de passende professionele betrouwbaarheid bezit die nodig is om die functie integer te kunnen vervullen.

De conform §1 of §2 aangewezen verantwoordelijke of verantwoordelijken moeten beschikken over de nodige kennis van het Belgische Wettelijke en reglementaire kader tot voorkoming van het witwassen van geld en financiering van terrorisme en moeten over de nodige bevoegdheden beschikken en voldoende beschikbaar zijn om deze functie effectief en autonoom te kunnen uitoefenen.

§4. De verantwoordelijke of verantwoordelijken voor de toepassing van de Wet zien er op een algemene wijze op toe dat de beroepsbeoefenaar al de verplichtingen nakomt op het vlak van de voorkoming van witwassen van geld en financiering van terrorisme, en waken er meer in het bijzonder over dat de beroepsbeoefenaar zorgt voor een ter zake passende administratieve organisatie en interne maatregelen en controleprocedures krachtens artikel 16 van de Wet. Zij zijn bevoegd om alle ter zake nodige of nuttige maatregelen voor te stellen aan de effectieve leiding van de beroepsbeoefenaar, inclusief de vrijmaking van de nodige middelen.

Zij werken inzonderheid procedures uit, en passen die toe onder hun verantwoordelijkheid, voor de analyse van de schriftelijke verslagen die worden opgesteld conform artikel 14, §2, van de Wet, en voor de informatieverstrekking aan de Cel voor Financiële Informatieverwerking conform de artikelen 26, 27 en 28 van de Wet.

Zij zien toe op de opleiding en de sensibilisering van het personeel conform artikel 17 van de Wet en artikel 29 van dit reglement.

Zij zijn normaliter de bevoorrechte contactpersonen voor de controleoverheden zoals bedoeld in artikel 39 van de

Wet en voor de Cel voor Financiële Informatieverwerking met betrekking tot alle vragen over de voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme.

§5. De verantwoordelijke of verantwoordelijken voor de toepassing van de Wet stellen minstens eenmaal per jaar een activiteitenverslag op. Dit verslag moet meer bepaald toelaten om een oordeel te vormen over de administratieve organisatie, de interne controle, de medewerking van de diensten van de beroepsbeoefenaar, de voorkoming, de opleiding en sensibilisering zoals bedoeld in artikel 29 van dit reglement en de behandeling van de verslagen zoals bedoeld in artikel 14 §2 van de Wet.

De beroepsbeoefenaar moet de vijf recentste activiteitenverslagen ter beschikking houden van de controleoverheden en haar die onverwijld overmaken, als deze daarom verzoeken.

HOOFDSTUK 12. – OPLEIDING EN SENSIBILISERING VAN HET PERSONEEL

Artikel 29.

§1. De in artikel 17 van de Wet bedoelde verplichte opleiding en sensibilisering met betrekking tot de voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme geldt voor de personeelsleden van de beroepsbeoefenaar, die door de taken die zij verrichten voor de cliënten, of door de verrichtingen die zij uitvoeren, het risico lopen geconfronteerd te worden met pogingen tot witwassen van geld of financiering van terrorisme.

§2. De opleiding en sensibilisering van en de geregelde informatieverstrekking aan de personeelsleden zijn er inzonderheid op gericht:

- hen te helpen de vereiste kennis te verwerven en de nodige kritische reflex te ontwikkelen om atypische verrichtingen of feiten vast te stellen;
- hen te helpen de nodige kennis van de procedures te verwerven om op passende wijze te reageren wanneer zij met dergelijke verrichtingen of feiten worden geconfronteerd.

HOOFDSTUK 13. – TOEZICHT EN CONTROLE

Artikel 30.

Teneinde de controlerende overheden toe te laten de toepassing van de Wet en dit reglement te controleren is de beroepsbeoefenaar verplicht:

- in te gaan op elk verzoek om inlichtingen vanwege de bevoegde controleoverheid of diens afgevaardigde en dit binnen de in het verzoek gestelde termijn en vormen
- in te gaan op elk verzoek tot organisatie van een controle in het kantoor of de kantoren van de beroepsbeoefenaar.

HOOFDSTUK 14. – INWERKINGTREDING EN OVERGANGSBEPALINGEN

Artikel 31.

Dit reglement treedt in werking op 1 oktober 2011.

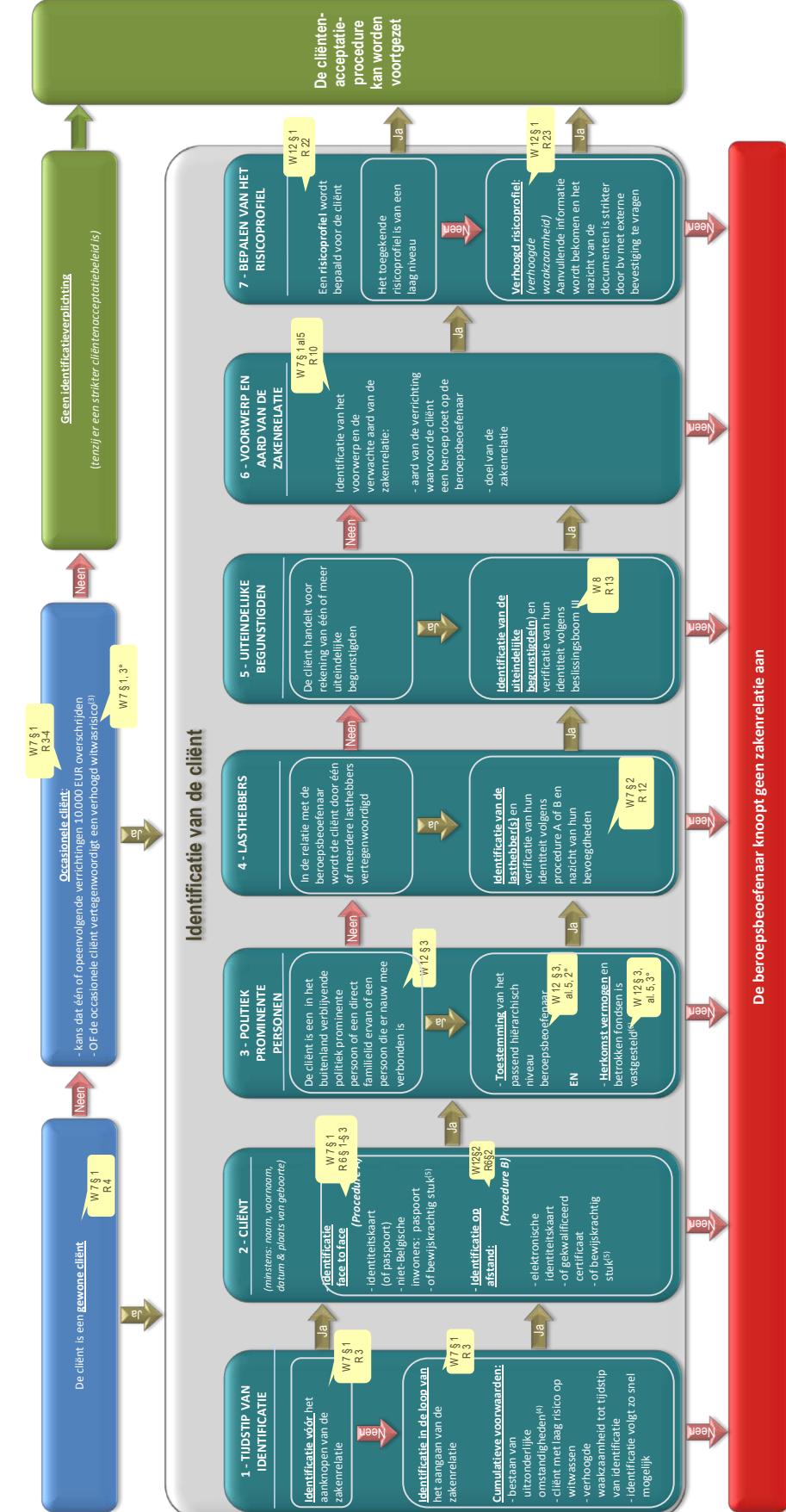
II. Beslissingsbomen

Zie pagina 45 e.v.

Antitwasregelgeving
(Wet van 11 januari 1993)

Beslissingsboom I
Aankopen van een zakenrelatie met een nieuwe, rechtstreekse (1) cliënt-natuurlijke persoon

NB: - Huidige beslissingsboom behandelt enkel het onderdeel antiwitwassen van het cliëntacceptatie- en opvolgingsbeleid dat de beroepsbeoefenaar in toepassing van hoofdstuk 8 van het reglement dient uit te werken en toe te passen(2)
- Huidige beslissingsboom is een instrument bedoeld om de toepassing van de antiwitwasreglementering te vergemakkelijken maar is niet bedoeld om het geheel van de reglementering, die de enige officiële referentie blijft, weer te geven

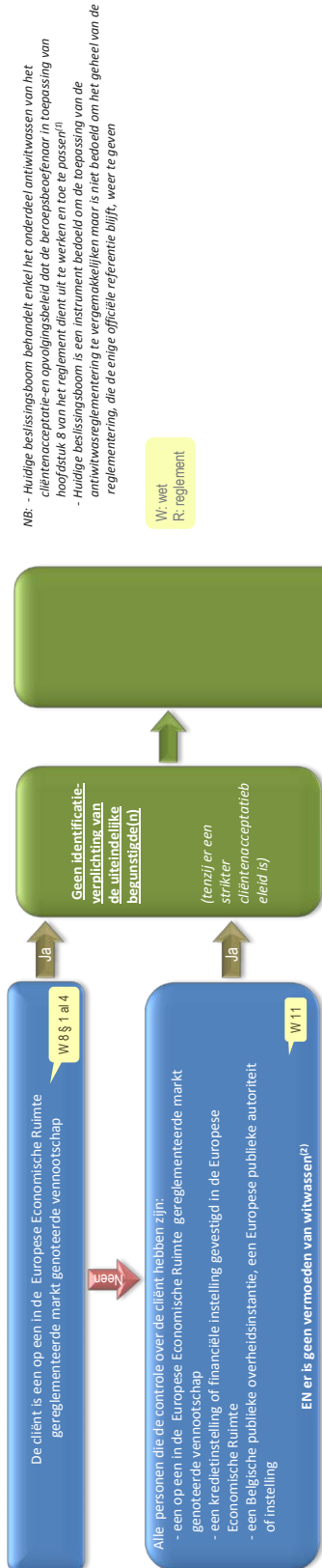
(1) Cliënt niet aangebracht door een derde zaakambrenger.
(2) Deze procedure moet het risiconiveau van de cliënt op het gebied van witwassen en financiering van terrorisme bepalen.
(3) De term "witwassen" omvat het witwassen van geld en de financiering van terrorisme zoals omschreven in artikel 5 van de Wet van 11 januari 1993.
(4) De uitzonderlijke omstandigheden moeten onschuldig zijn in door de beroepsbeoefenaar opgestelde interne procedures.
(5) Voor zover dat bewijsstuk pertinent en geloofwaardig is, de identificatie geschiedt met het oog op het aankopen van een zakenrelatie en voor zover noch de cliënt, noch de zakenrelatie een specifiek risico van witwassen van geld of terrorismefinanciering inhoudt.
(6) De beroepsbeoefenaar moet minstens de passende, in functie van het risico, maatregelen nemen om de herkomst van het vermogen en van de fondsen vast te stellen die bij de zakelijke relaties of verrichtingen worden gebruikt (art. 12, al. 5, 3° van de Wet).

Antiwitwasgeving
(Wet van 11 januari 1993)

Beslissingboom III

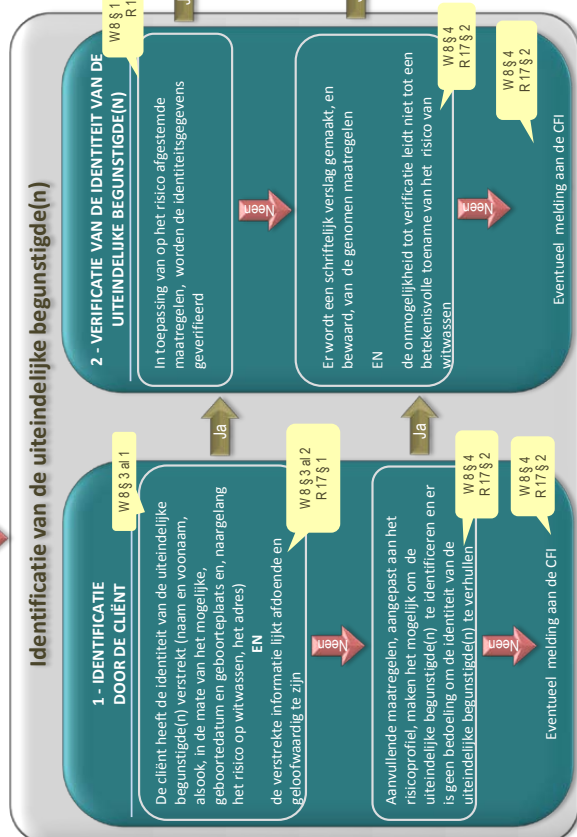
Identificatie van een uiteindelijke begunstigde

v25-05-2011

NB: - *Huidige beslissingsboom behandelt enkel het onderdeel antiwitwassen van het cliëntenacceptatie- en opvolgingsbeleid dat de beroepsbeoefenaar in toepassing van hoofdstuk 8 van het reglement dient uit te werken en toe te passen!*
- *Huidige beslissingsboom is een instrument bedoeld om de toepassing van de antiwitwasreglementering te vergemakkelijken maar is niet bedoeld om het geheel van de reglementering, die de enige officiële referentie blijft, weer te geven*

W: wet
R: reglement

De cliënten-acceptatie-procedure kan worden voortgezet

De beroepsbeoefenaar knoopt geen zakenrelatie aan

(1) Deze procedure moet het risiconiveau van de cliënt op het gebied van witwassen en financiering van terrorisme bepalen.
(2) De term "witwassen" omvat het witwassen van geld en de financiering van terrorisme zoals omschreven in artikel 5 van de Wet van 11 januari 1993.

III. Noten

1. ‘Le rôle de la Cellule de traitement des informations financières (CTIF) et le dispositif préventif dans le cadre de la lutte contre le blanchiment de capitaux et le financement du terrorisme – analyse opérationnelle et grandes tendances du blanchiment de capitaux et du financement du terrorisme’, Jean-Claude DELEPIERE et Philippe DE KOSTER, *Droit Pénal de l’entreprise*, n° 2011/1.
2. Raadpleeg de pagina ‘Délinquance financière’ van het thema ‘Droit des sociétés et gouvernement d’entreprises’ op de website van de Europese Commissie. (http://ec.europa.eu/internal_market/company/financial-crime/index_fr.htm).
3. Wet van 18 januari 2010 tot wijziging van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, en het Wetboek van vennootschappen (BS, 26 januari 2010)
4. Het evaluatieverslag dat in juni 2005 door FAG werd uitgevoerd, de bijlagen ervan en het follow-upverslag kunnen worden gedownload op de site van de FAG, net als de 40 ‘witwas’-aanbevelingen en de 9 bijzondere aanbevelingen over ‘terrorisme’: (<http://www.fatf-gafi.org>).
5. Een gecoördineerde versie van de Wet van 11 januari 1993 kan worden geraadpleegd op de website van de CFI, die eveneens een analyse voorstelt van de aangebrachte wijzigingen, waarbij de volledige tekst van de gewijzigde artikelen wordt voorzien van relevante commentaar. (Artikelsgewijs overzicht en bespreking van de door de wet van 18 januari 2010 tot wijziging van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, en het Wetboek van vennootschappen, aangebrachte wijzigingen aan het preventief antiwitwasdispositief, Caty GRIJSELS, Juridisch adviseur, Cel voor Financiële Informatieverwerking).
6. Voor de op 5 februari 2010 bestaande cliënten-natuurlijke personen, moet de bijwerking van de identificatiegegevens met betrekking tot de geboortedatum en –plaats zijn doorgevoerd tegen 5 februari 2015. Voor de uiteindelijke begunstigden van de op 5 februari 2010 bestaande cliënten staat de overgangperiode toe dat de identificatiegegevens met betrekking tot de naam en voornaam worden bijwerkt tot 5 februari 2012. Deze termijn wordt opgetrokken tot vijf jaar voor de identificatie, in de mate van het mogelijk, van hun geboortedatum en –plaats.
7. Onder meer in ons tijdschrift ‘Accountancy and Tax’: ‘De verplichtingen van externe accountants en belastingconsulenten inzake de bestrijding van witwassen na de Wet van 18 januari 2010’, Jan Van Droogbroeck, december 2010; ‘De anonimiteit van de melder moet worden gewaarborgd’, interview met Stefaan De Clerck, september 2009; ‘Over het witwassen van illegale vermogensvoordelen via het ereloon van de accountants en belastingconsulenten (bis)’, Jan Van Droogbroeck, maart 2009; ‘Standpunt van het IAB inzake knelpunten in de toepassing van de antiwitwaswetgeving’, Jan Van Droogbroeck en Jos De Blay, maart 2008. In ons ‘e-news’: ‘Kleine steekproeven resulteren niet in grote statistieken, 16/12/2008; ‘Strijd tegen het witwassen van geld en de financiering van terrorisme: grondige herziening van het preventieve stelsel’, 5/02/2010; ‘Het witwassen van geld verdient met “gewone fiscale fraude” niet meer strafrechtelijk vervolgbaar’, 6/9/2007.
8. Naast een jaarverslag publiceert de CFI toelichtingsnota’s waarvan er sommige specifiek betrekking hebben op externe accountants en externe belastingconsulenten, alsook een hele reeks van adviezen met betrekking tot niet-meewerkende landen en bevrozing van tegoeden van terroristen. Deze documenten kunnen op hun site worden gedownload. Eén van die documenten, de toelichtingsnota van 8 maart 2010, handelt meer bepaald over de verplichting tot waakzaamheid en tot interne organisatie van het kantoor.
9. We herinneren eraan dat het proces van omzetting van de derde Europese richtlijn zo te baat werd genomen door het Instituut om betere waarborgen voor de bescherming van de melder te verkrijgen, alsook een vrijstelling van de meldingsplicht aan de CFI in het kader van het verstrekken van juridisch advies.
10. Vandaag is de op risicogeorieerde aanpak (RBA) het leidend beginsel van de identificatieverplichting. Volgens deze aanpak hangen de te treffen maatregelen in het kader van de verplichting om een klantenonderzoek te verrichten af van de mate van blootstelling aan het risico van witwassen van geld en financiering van terrorisme. In geval van een verhoogd witwasrisico dienen de bij wet bepaalde identificatieverplichtingen te worden verscherpt en aangevuld met nieuwe maatregelen. Zo voert de Wet van 11 januari 1993 naar gelang van de verhoogde waakzaamheid en verscherpte onderzoeksmaatregelen in bij situaties die omwille van hun aard een hoger risico op witwassen van geld of de financiering van terrorisme kunnen inhouden en dit onder meer wanneer de cliënt/uiteindelijke begunstigde niet fysiek aanwezig is of wanneer het om een politiek prominent persoon gaat die in het buitenland woont... Omgekeerd, wanneer de risico’s van witwassen laag lijken of onbestaande zijn, kunnen deze verplichtingen worden afgezwakt of zelfs opgeheven, tenzij er in het dossier elementen voorkomen op basis waarvan feiten van witwassen van geld en van financiering van terrorisme kunnen worden vermoed. Deze modulering is ook van toepassing voor de waakzaamheid die vereist is voor de verrichtingen van de cliënt. Gaat het om bijzonder complexe verrichtingen of om verrichtingen van een ongebruikelijk hoog bedrag, dan moet aanvullende informatie worden gevraagd aan de cliënt, meer bepaald over de herkomst van het geld of de bestemming van de bedragen.

Er bestaat geen unieke methodologie om aan een cliënt een welbepaalde witwasrisicogevoeligheid toe te kennen. De externe accountant en de externe belastingconsulent moeten interne systemen opzetten op basis van inschatting en door een beheer van witwasrisico’s, alsook door het risicoprofiel van elke cliënt te bepalen. Elke cliënt zal worden ingedeeld als cliënt met een laag of hoog risicoprofiel; de omstandigheden die een hoog risicoprofiel inhouden dienen te worden geïdentificeerd en onderbouwd. Daartoe moet de implementatie van een cliëntacceptatiebeleid in staat stellen om, bij het aangaan van een zakenrelatie met cliënten of het verrichten van diensten voor cliënten, vooraf onderzoek te verrichten naar de risico’s op het witwassen van geld of de financiering van terrorisme die verbonden zijn aan het profiel en de aard van de zakenrelatie of gewenste verrichting. Op deze basis zullen cliënten die mogelijk een specifiek witwasrisico inhouden pas als cliënt worden aanvaard na een grondig onderzoek nadat ter zake een beslissing is genomen overeenkomstig de interne procedureregels.

11. Het cliëntacceptatie –en opvolgingsbeleid dient in het bijzonder rekening te houden met het aan de cliënt verbonden risico op witwassen van geld en financiering van terrorisme: a) de verschillende risicoprofielen waaraan men specifieke klantonderzoeksmaatregelen zal koppelen; b) de criteria die de externe accountant of de externe belastingconsulent in staat stellen om zijn cliënten onder te verdelen in de verschillende door hem gedefinieerd risicoprofielen; c) de te verzamelen identificatiegegevens zodat de cliënt kan worden beschouwd als zijnde geldig geïdentificeerd naargelang het risicoprofiel dat hem werd toegekend; d) de informatie die grondig moet worden onderzocht als de cliënt een verhoogd risico kan inhouden; e) de bijkomende maatregelen die dienen te worden getroffen in het geval dat de identificatie van de cliënt op afstand gebeurt; f) de maatregelen die moeten worden getroffen als het onmogelijk is om de cliënt of de uiteindelijke begunstigde te identificeren of zijn identiteit te verifiëren of als wordt betwijfeld of de identificatiegegevens waarheidsgetrouw of juist zijn; g) de criteria die kenmerkend zijn voor politiek prominente personen, met inbegrip van hun directe familieleden en hun naaste geassocieerden, het hiërarchisch niveau dat binnen het kantoor verantwoordelijk is voor het aangaan van de zakenrelatie met die personen, alsook de maatregelen die dienen te worden getroffen om de herkomst vast te stellen van het kapitaal dat in het kader van de zakenrelatie of verrichting gebruikt wordt.
12. Schematisch voorgesteld omvat het klantenonderzoek twee lussen:
- enerzijds, de identificatie, zijnde de kennisname van de identificatiegegevens van de cliënt, zijn lasthebber en zijn uiteindelijke begunstigde(n); De identificatie moet in elk geval worden uitgevoerd (resultaatsverbintenis): elke cliënt dient te worden geïdentificeerd ongeacht de risicogevoeligheid van deze cliënt of van zijn lasthebber, zijn uiteindelijke begunstigde(n) of nog de gewenste zakenrelatie of verrichting. Deze identificatie heeft betrekking op de cliënt zelf, op zijn lasthebber, zijn uiteindelijke begunstigde(n), als ook op de gewenste zakenrelatie of verrichting.
 - anderzijds, de verificatie, zijnde het verifiëren van de identificatiegegevens aan de hand van een betrouwbare bron, waarvan een afschrift wordt gemaakt op papier of op een elektronische informatiedrager, waardoor deze identificatiegegevens kunnen worden bevestigd of ontkracht. De verificatie van de identiteit aan de hand van een bewijsstuk is ofwel een resultaatsverbintenis als ze betrekking heeft op de cliënt en zijn lasthebber, ofwel een middelenverbintenis wanneer ze betrekking heeft op de uiteindelijke begunstigde(n).
- Het klantenonderzoek wordt vervolgens aangevuld met een informatieplicht over het voorwerp en de aard van de activiteit die wordt of zal worden uitgeoefend door de cliënt en een bestendige waakzaamheidplicht gedurende de gehele zakenrelatie zodat de kennis erover permanent is geactualiseerd en atypische acties kunnen worden opgespoord na afloop van een onderzoek waarover een schriftelijk verslag moet worden opgesteld. Er moet eveneens informatie worden verkregen over het voorwerp en de aard van de overwogen zakenrelatie. In dat kader moet kennis worden genomen van het type van verrichtingen waarvoor de cliënt de bijstand van de beroepsbeoefenaar vraagt, alsook van elke passende informatie waarmee de doelstelling van de zakenrelatie die de cliënt wenst aan te gaan, kan worden bepaald.
13. Binnen het kantoor moeten een aantal regels worden toegepast op het vlak van: a) het klantenonderzoek met betrekking tot cliënten, lasthebbers, uiteindelijke begunstigten, verrichtingen en zakenrelaties; b) de aanwijzing van een verantwoordelijke voor de toepassing van de wet; c) de bewaring van documenten; d) de informatieverstrekking aan de CFI; e) de selectie en opleiding van het personeel; e) de documentatie. Teneinde toe te zien op de naleving van de antiwitwasregelgeving, dient de externe accountant en de externe belastingconsulent te zorgen voor een passende interne organisatie en interne controleregels. Het cliëntacceptatie- en opvolgingsbeleid dient in het bijzonder rekening te houden met het aan de cliënt verbonden risico op het witwassen van geld en de financiering van terrorisme, met de risico's die verband houden met de verrichting, alsook met de risico's die verband houden met cliënten en uiteindelijke begunstigten die politiek prominente personen zijn.
14. Als het accountant/belastingconsulentenkantoor voldoet aan bepaalde criteria van omvang, dient het één of meer verantwoordelijken voor de toepassing van de wet aan te stellen. Dat geldt wanneer 10 beroepsbeoefenaars of meer (erkende boekhouders-fiscalisten, externe accountants, externe belastingconsulenten en bedrijfsrevisoren) er een activiteit uitoefenen en/of een participatie hebben en/of lid zijn van het bestuursorgaan. Als het kantoor niet aan dit omvangcriterium voldoet, heeft het kantoor de mogelijkheid om een of meer verantwoordelijken aan te stellen maar is het hiertoe niet verplicht. In het geval dat het kantoor geen verantwoordelijke(n) voor de toepassing van de wet zou aanstellen, vervult elke externe accountant of externe belastingconsulent die van het kantoor deel uitmaakt, zelf de rol van verantwoordelijke voor de toepassing van de wet. Het kantoor zal periodiek onderzoeken of de aanstelling van een of meer verantwoordelijken voor de toepassing van de wet al dan niet verantwoord is in het licht van de omvang van het kantoor en desgevallend van de grotere structuur waarvan het kantoor waarbinnen hij zijn activiteiten uitoefent, deel uitmaakt. Dit onderzoek zou kunnen plaatsvinden bij een belangrijke wijziging van de omvang van het kantoor en in ieder geval minstens om de twee jaar.
15. Uitwisseling van informatie is toegestaan tussen externe accountants, externe belastingconsulenten, erkende boekhouders, erkende boekhouders-fiscalisten, bedrijfsrevisoren, notarissen en advocaten wanneer ze hun beroepsactiviteit uitoefenen in dezelfde juridische entiteit of in hetzelfde netwerk, alsook onder bepaalde voorwaarden, wanneer ze optreden in verband met eenzelfde cliënt en in het kader van eenzelfde verrichting.
16. Gegevens die eerder werden verzameld door de derde zaakaanbrenger worden als relevant beschouwd voor het aangaan van de zakenrelatie, als deze zelf onderworpen is aan eenzelfde of gelijkaardige verplichtingen. Om een hoog niveau van betrouwbaarheid te behouden is dit optreden enkel toegestaan indien de derde zaakaanbrenger de cliënt zelf 'face tot face' heeft geïdentificeerd.
- De reglementering staat ook toe om een beroep te doen op deze categorie van derde zaakaanbrenger die is gevestigd in een niet-Europees land dat analoge vereisten inzake waakzaamheid oplegt als de vereisten die binnen de lidstaten van de Europese Unie gelden. Net als voor de vrijstellingen van identificatie, werd het koninklijk besluit dat de lijst moet vaststellen van de landen waar de vereisten als gelijkwaardig worden beschouwd nog altijd niet uitgevaardigd. Momenteel is het alleen mogelijk

om een beroep te doen op deze derde zaakaanbrengers indien ze zijn gevestigd in één van de staten van de Europese Economische Ruimte.

17. Volgens de artikelen 26 en 28 van de AWW is de verplichting tot onmiddellijke melding aan de CFI van toepassing op externe accountants en belastingconsulenten, met betrekking tot feiten die ze bij de uitoefening van hun beroep vaststellen waarvan zij weten of vermoeden dat ze verband houden met het witwassen van geld of met de financiering van terrorisme of vermoeden dat ze verband kunnen houden met witwassen van geld afkomstig uit ernstige en georganiseerde fiscale fraude waarbij bijzonder ingewikkelde mechanisme of procedés van internationale omvang worden aangewend, inclusief van zodra zij minstens een van de indicatoren opsporen die zijn vastgelegd in het KB van 3 juni 2007 (BS van 13 juni 2007).

Er moet worden benadrukt dat het niet de taak is van de externe accountants en van de externe belastingconsulenten om het onderliggend misdrijf te bepalen van de feiten of verrichtingen die ze vaststellen en waarvoor een vermoeden van witwassen van geld of financiering van terrorisme bestaat. De CFI moet immers via een grondige analyse het verband opsporen tussen de aangebrachte verrichting en één van de door de wet beoogde vormen van criminaliteit. Overigens is het minste vermoeden voldoende opdat de meldingsplicht van toepassing zou zijn, d.w.z. dat de beroepsbeoefenaar niet mag uitsluiten dat de verrichting of het feit waarvan hij kennis heeft verband houdt met witwassen van geld of financiering van terrorisme. Modulering van de meldingsplicht op basis van een risicobenadering ('risk based approach') is niet toegestaan.

18. Het koninklijk besluit van 3 juni 2007 (BS van 13 juni 2007, blz. 31896) bepaalt een reeks van 13 indicatoren om de meldingsplichtigen te helpen methodes op te sporen die gebruikt worden om geld wit te wassen voortkomend uit ernstige en georganiseerde fiscale fraude.

Als we de nota van de CFI van 8 maart 2010 lezen, die kan worden gedownload op hun site, zijn deze indicatoren een belangrijk hulpmiddel om ernstige en georganiseerde fiscale fraude op te sporen. In geval een daadwerkelijk vermoeden bestaat dat er geld wordt witgewassen voortkomend uit ernstige en georganiseerde fiscale fraude moet dit ter kennis worden gebracht van de CFI. Het feit dat één van deze indicatoren voorkomt volstaat niet om automatisch aanleiding te geven tot een melding aan de CFI. Dit werd uitdrukkelijk bevestigd door het Grondwettelijk Hof in haar Arrest nr. 102 van 10 juli 2008.

19. Externe accountants en externe belastingconsulenten delen die informatie echter niet mee wanneer zij deze, binnen het kader van hun beroepsuitoefening, van één van hun cliënten ontvangen of over één van hun cliënten verkrijgen bij het bepalen van de rechtspositie van hun cliënt. De meldplicht blijft nochtans verplicht als zij zelf deelnemen aan witwasactiviteiten of activiteiten voor financiering van terrorisme, zij het juridisch advies voor witwasdoeleinden of voor financiering van terrorisme verstrekken, of zij weten dat hun cliënt juridisch advies wenst voor deze doeleinden of voor financiering van terrorisme. Deze afwijking stelt hen echter niet vrij van het klantenonderzoek en in het bijzonder van de controle van de identiteit van de cliënt.

20. Het jaarverslag zal minstens het volgende omvatten : a) beschrijving van de administratieve organisatie, de procedures en de toegepaste interne controle ten einde toe te zien op de naleving van de wet; b) de tijdens het jaar ondernomen acties inzake opleiding en sensibilisering van het personeel voor het voorkomen van witwassen van geld en financiering van terrorisme; c) beschrijving van de verwerking van de aan de verantwoordelijke(n) van de wet meegedeelde interne schriftelijke verslagen.

21. Op grond van artikel 7 §4 van de Wet van 11 januari 1993 mogen de externe accountants en de externe belastingconsulenten geen zakenrelatie aangaan noch in stand houden met een cliënt, noch verrichtingen voor hem uitvoeren wanneer zij hun waakzaamheidsplicht (klantenonderzoek) ten aanzien van die cliënt, zijn lasthebber(s) niet kunnen uitvoeren in overeenstemming met de paragrafen 1, 2 en 3 van het voormelde artikel. In dat geval maken zij uit of een melding aan de Cel voor Financiële Informatieverwerking nodig is overeenkomstig de artikelen 26 tot 28 van de wet.

Op grond van artikel 8 §4 van de wet mogen de externe accountants en de externe belastingconsulenten geen zakenrelatie aangaan noch in stand houden met een cliënt, noch verrichtingen voor hem uitvoeren wanneer zij hun waakzaamheidsplicht (klantenonderzoek) ten aanzien van de uiteindelijke begunstigde(n) van de cliënt niet kunnen uitvoeren. Hetzelfde geldt wanneer cliënten die worden bedoeld in paragraaf 3, zijnde vennootschappen, rechtspersonen of juridische constructies nalaten om hun de vereiste inlichtingen te verstrekken of hun informatie verstrekken die niet afdoende of geloofwaardig lijkt te zijn voor de identificatie van de uiteindelijke begunstigden. In dat geval maken externe accountants en externe belastingconsulenten uit of een melding aan de Cel voor Financiële Informatieverwerking nodig is overeenkomstig de artikelen 26 tot 28 van de wet.

22. Wanneer het onmogelijk is om de identiteit van de uiteindelijke begunstigden te verifiëren kan echter een specifiek risico ontstaan dat, rekening houdend met het risicoprofiel van de cliënt, de vereiste dat een verhoogde en bestendige waakzaamheid wordt uitgeoefend, alsook een aandachtig onderzoek van de uitgevoerde verrichtingen en desgevallend van de herkomst van het geld word gevoerd.

23. Dit document biedt in deel III de nodige begeleiding voor de op risico's gebaseerde aanpak en somt de specifieke situaties van verhoogd risico op voor de sector van de cijferberoepen. Deze risico's zijn onderverdeeld in verschillende categorieën (country risk, client risk, service risk en risk variable). Het document diende als grondslag voor het opstellen van afdeling II 'Risicogids' van de circulaire die de richtlijnen verduidelijkt. ●